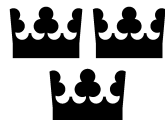

Utrikesförvaltning och internationell samverkan

5

Förslag till statsbudget för 2000

Utrikesförvaltning och internationell samverkan

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	7
2	Utrikesförvaltning och internationell samverkan	9
2.1	Omfattning	9
2.2	Utgiftsutvecklingen	9
2.3	Resultatbedömning	10
2.3.1	Tillståndet och utvecklingen inom området.....	10
2.3.2	Statliga insatser inom området	17
2.3.3	Effekter av de statliga insatserna	19
2.3.4	Regeringens slutsatser och prioriteringar för år 2000.....	19
3	Utrikesförvaltningen	23
3.1	Omfattning	23
3.2	Utgiftsutvecklingen	23
3.3	Revisionens iakttagelser	24
3.4	Anslag.....	24
	A1 Utrikesförvaltningen	24
	A2 Nordiskt samarbete	27
	A3 Ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet m.m. samt diverse kostnader för rättsväsendet	27
4	Internationella organisationer.....	29
4.1	Omfattning	29
4.2	Utgiftsutvecklingen	29
4.3	Resultatinformation	29
4.4	Anslag.....	30
	B1 Bidrag till vissa internationella organisationer	30
	B2 Nordiska ministerrådet	34
	B3 Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)	35
	B4 Fredsfrämjande verksamhet	36
5	Information om Sverige i utlandet	39
5.1	Omfattning	39
5.2	Utgiftsutvecklingen	39
5.3	Revisionens iakttagelser	40

5.4	Anslag	40
	C1 Svenska institutet.....	40
	C2 Övrig information om Sverige i utlandet.....	41
6	Nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor	43
6.1	Omfattning	43
6.2	Utgiftsutvecklingen.....	43
6.3	Resultatbedömning.....	44
6.4	Revisionens iakttagelser	44
6.5	Anslag	44
	D1 Utredningar och andra insatser på det utrikespolitiska området	44
	D2 Information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling.....	45
	D3 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	45
	D4 Forskning till stöd för nedrustning och internationell säkerhet	46
	D5 Utrikespolitiska Institutet	47
	D6 Forskningsverksamhet av särskild utrikes- och säkerhetspolitisk betydelse	49
7	Övriga utrikespolitiska frågor	51
7.1	Omfattning	51
7.2	Utgiftsutvecklingen.....	51
7.3	Revisionens iakttagelser	52
7.4	Anslag	52
	E1 Inspektionen för strategiska produkter	52
	E2 Europainformation m.m.	54
	E3 Föreningen Norden.....	55

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	7
2.1 Utgiftsutvecklingen	9
2.2 Utgiftsutvecklingen	21
3.1 Utgiftsutvecklingen	23
3.2 Anslagsutveckling	24
3.3 Offentligrättslig verksamhet	26
3.4 Uppdragsverksamhet	26
3.5 Beräkning av anslaget för 2000	27
3.6 Anslagsutvecklingen	27
3.7 Beräkning av anslaget för 2000	27
3.8 Anslagsutvecklingen	27
3.9 Beräkning av anslaget för 2000	28
4.1 Utgiftsutvecklingen	29
4.2 Anslagsutvecklingen	30
4.3 Anslagsutveckling	34
4.4 Beräkning av anslaget för 2000	35
4.5 Anslagsutvecklingen	35
4.6 Beräkning av anslaget för 2000	36
4.7 Anslagsutvecklingen	36
4.8 Beräkning av anslaget för 2000	38
5.1 Utgiftsutvecklingen	39
5.2 Anslagsutveckling	40
5.3 Uppdragsverksamhet	41
5.4 Beräkning av anslaget för 2000	41
5.5 Anslagsutveckling	41
5.6 Beräkning av anslaget för 2000	42
6.1 Utgiftsutvecklingen	43
6.2 Anslagsutveckling	44
6.3 Beräkning av anslaget för 2000	45
6.4 Anslagsutveckling	45
6.5 Anslagsutveckling	45
6.6 Beräkning av anslaget för 2000	46
6.7 Anslagsutveckling	46
6.8 Beräkning av anslaget	47
6.9 Anslagsutveckling	47
6.10 Beräkning av anslaget för 2000	48
6.11 Anslagsutveckling	49
6.12 Beräkning av anslaget	50
7.1 Utgiftsutvecklingen	51
7.2 Anslagsutvecklingen	52
7.3 Offentligrättslig verksamhet	53
7.4 Beräkning av anslaget för 2000	53

7.5 Anslagsutveckling.....	54
7.6 Anslagsutveckling.....	55

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föeslår att riksdagen

1. för budgetåret 2000 anvisar anslagen under utgiftsområde 5 *Utrikesförvaltning och*

internationell samverkan enligt följande uppställning.

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anslagstyp	
A1 Utrikesförvaltningen	ramanslag	1 891 058
A2 Nordiskt samarbete	ramanslag	1 494
A3 Ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet m.m. samt diverse kostnader för rättsväsendet	ramanslag	7 337
B1 Bidrag till vissa internationella organisationer	ramanslag	441 608
B2 Nordiska ministerrådet	ramanslag	291 717
B3 Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)	ramanslag	26 856
B4 Fredsfrämjande verksamhet	ramanslag	147 416
C1 Svenska institutet	ramanslag	55 644
C2 Övrig information om Sverige i utlandet	ramanslag	15 172
D1 Utredningar och andra insatser på det utrikespolitiska området	ramanslag	1 659
D2 Information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling	ramanslag	9 000
D3 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	obetecknat anslag	20 948
D4 Forskning till stöd för nedrustning och internationell säkerhet	ramsanslag	11 177
D5 Utrikespolitiska Institutet	obetecknat anslag	11 511
D6 Forskningsverksamhet av särskild utrikes- och säkerhetspolitisk betydelse	ramanslag	4 493
E1 Inspektionen för strategiska produkter	ramanslag	17 375
E2 Europainformation m.m.	ramanslag	21 800
E3 Föreningen Norden	ramanslag	7 128
Summa		2 983 393

2 Utrikesförvaltning och internationell samverkan

2.1 Omfattning

Utgiftsområdet Utrikesförvaltning och internationell samverkan består av följande verksamhetsområden: utrikesförvaltning, internationella organisationer, information om Sverige i utlandet, nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor samt övriga utrikespolitiska frågor.

2.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 2.1 Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1998	Anslag 1999 ¹	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
2638	2871	3011	2983	3027	3066

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Den svenska utrikesförvaltningen har medverkat aktivt till att förverkliga regeringens mål och ambitioner på det utrikespolitiska området så som de här inledningsvis redovisas. Sverige lyfte som medlem i FN:s säkerhetsråd 1997-98 fram humanitära frågor och konfliktförebyggande verksamhet i rådsarbetet. Det av bland andra Sverige framlagda åttanationsinitiativet om kärnvapen-nedrustning erhöll 1998 starkt stöd i FN:s generalförsamling. Beslut fattades 1998 om ytterligare en miljard kronor för näringslivsriktade satsningar i Östersjöregionen. EU:s utvidgningsprocess har under året i stora drag motsvarat svens-

ka önskemål. Beslutet 1999 att tillföra EU militär förmåga för fredsfrämjande uppgifter ligger i linje med Sveriges och Finlands initiativ inför Amsterdamfördraget. Östersjösamarbetet intensifierades och breddades under året. Den svensk-danska rapporten om Öresund med förslag till stimulans av integrationen presenterades våren 1999.

Utfallet år 1998 för utgiftsområdet blev 173 miljoner kronor lägre än statsbudgeten beroende på svårigheten att exakt förutse storleken på de obligatoriska bidragen till internationella organisationer och framför allt till FN:s fredsbevarande operationer.

Förändringar

Utrikesförvaltningens verksamhet anpassas fortlöpende till de krav, som den ökande internationaliseringen ställer på Sverige. Vårt medlemskap i Europeiska unionen (EU) reser särskilda krav på ett aktivt arbete. Sålunda har förberedelserna för Sveriges ordförandeskap i EU, som infaller första halvåret 2001, redan under 1998 och början av 1999 i växande grad påverkat utrikesförvaltningens arbete. I och med utgången av 1998 avslutades Sveriges tvååriga medlemskap i Förenta nationernas (FN) säkerhetsråd. Särskild uppmärksamhet har under det gångna året ägnats konfliktförebyggande och krishantering, samarbetet i Östersjöområdet, samt vårt samarbete med länderna i Asien som ett led i anpassningen av våra förbindelser med utomeuropeiska områden till en ny tids krav.

Stor uppmärksamhet har vidare givits främjandet av svenska ekonomiska intressen i utlandet.

I samband med omorganisationen av Regeringskansliet vid årsskiftet 1998/99 fördes enheten för exportfrämjande och inre marknaden, handelsministrarnas kansli med mera från dåvarande Närings- och handelsdepartementet till Utrikesdepartementet.

Mål

Målet för utgiftsområdet är att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder.

Prioriteringar

Prioriterade uppgifter i svensk utrikespolitik under år 2000 är EU:s utveckling, reformering och utvidgning och det svenska ordförandeskapet, ökat samarbete i hela Östersjöregionen, förstärkt nordiskt-baltiskt samarbete, främjande av Rysslands inlemmande i det europeiska samarbetet, samarbete för global fred, säkerhet och utveckling, mänskliga rättigheter och demokrati, framväxten av en internationell rättsordning grundad på folkrätten, reformeringen och stärkandet av FN, frihandel, främjande av svensk export och utländska investeringar i Sverige, satsning på en mera offensiv och slagkraftig information om Sverige i utlandet.

2.3 Resultatbedömning

2.3.1 Tillståndet och utvecklingen inom området

Den globala och europeiska utvecklingen och Sveriges mångskiftande samverkan med andra länder är av avgörande betydelse för det svenska folkets välfärd och säkerhet. Den ekonomiska globaliseringen och den europeiska integrationen medför ett ständigt växande beroende av omvärlden och ger samtidigt Sverige medansvar för och möjlighet att påverka den internationella och europeiska utvecklingen i för vårt land viktiga avseenden. Detta reser ökande krav på svensk utrikespolitik och svensk utrikesförvaltning att

hävda svenska ståndpunkter och tillvarata svenska intressen.

Vårt medlemskap i EU påverkar i varierande grad svenskt samhällsliv och svensk politik på de flesta områden, samtidigt som Sverige genom medlemskapet deltar i formandet av Europas framtid.

Amsterdamfördragets ikraftträdande den 1 maj 1999 markerar ytterligare ett viktigt steg i unionens utveckling och fördjupning. Det stärker samarbetet på flera av Sverige prioriterade områden. Införandet av euron, Europeiska monetära unionens (EMU) tredje fas, som omfattar 11 av unionens 15 medlemmar, den 1 januari 1999 innebär en fördjupning av det europeiska samarbetet och ger EU en starkare global ekonomisk roll. Eurons framgång är av största betydelse för hela Europa. Samtidigt pågår utvidgningssprocessen som syftar till att sprida ekonomiskt och socialt välstånd, befästa demokratin och stärka den europeiska freden. Genom Amsterdamfördraget och besluten vid toppmötet i Köln får unionen nu bättre möjligheter att ta direkt ansvar för konfliktförebyggande och civil och militär krishantering i Europa. Som militärt alliansfri nation medverkar Sverige aktivt i EU-ländernas gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP) för att befästa och fördjupa säkerheten i vår del av världen.

Förtrycket i Kosovo, som ledde fram till luftkriget mot Serbien våren 1999, visade med tydlighet hur ofullkomlig den demokratiska utvecklingen ännu är i Europa och hur skör freden är ett decenium efter Berlinmurens fall. Världssamfundets svårigheter att effektivt ingripa i tid liksom de europeiska staternas beroende av Förnta staternas ledarskap i Atlantpaktens (NATO) ställdes i blyxtbelysning i Kosovokrisen. Framför allt klargjordes nödvändigheten av en alleuropeisk säkerhets- och samarbetsordning med inriktning på att förebygga och i sista hand hejda väpnade konflikter. En sådan ordning fordrar samverkan mellan alla europeiska och euroatlantiska samarbets- och säkerhetsorgan. Genom främst EU, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Europarådet, Västeuropeiska unionen (VEU) samt de NATO-anknutna Euro-atlantiska partnerskapsrådet (EAPR) och Partnerskap för fred (PFF) medverkar Sverige till framväxten av en struktur för gemensam säkerhet i Europa.

I vårt lands närmaste grannskap, Norden, Östersjöområdet och Barentsregionen, fortsätter utbyggnaden av förbindelserna på skilda områ-

den. För Sverige är detta samarbete och Nordeuropas integration i ett vidare europeiskt samarbete av central betydelse. Särskild vikt har i detta sammanhang att Ryssland, som alltjämt befinner sig i en svår och osäker ekonomisk och politisk omställning, inlemmas i en framväxande alleuropeisk säkerhets- och samarbetsordning.

Utvecklingen i Nordeuropa, EU och övriga Europa uppstår av naturliga skäl en stor plats i svensk utrikespolitik. Likväl är Sveriges och Europas välstånd och trygghet ytterst beroende av den globala ekonomiska och politiska utvecklingen. För Sverige är medlemskapet i FN liksom i Världshandelsorganisationen (WTO) av grundläggande betydelse för möjligheterna att påverka denna utveckling.

Den globala utvecklingen uppvisar skiftande tendenser. Ökande världshandel, världsvida kapitalrörelser och snabba teknologiska framsteg, framför allt på informationsområdet, medför ökat välstånd men skapar också växande klyftor. Styrkan hos de globalt verkande marknadskrakterna reser krav på internationell politisk samverkan för att hävda gemensamma intressen som hänsyn till miljön och stöd till fattiga länders ekonomiska och teknologiska utveckling. I svensk utrikespolitik förenas strävan efter fri världshandel med förnyat utvecklingssamarbete och arbete för en miljömässigt hållbar global utveckling.

Demokratins globala frammarsch har fortsatt. Större vikt har i internationell politik lagts vid kravet på respekt för de mänskliga rättigheterna. På många håll har den ekonomiska utvecklingen lyft människorna ur den djupaste fattigdomen. Samtidigt vållar väpnade konflikter, kränkningar av de mänskliga rättigheterna, svält och misär svåra lidanden och driver människor på flykt.

Faran av ett förödande stormaktskrig har upphört för överskådlig tid, även om relationerna mellan de ledande staterna inte saknar friktioner. Efter det kalla krigets slut har antalet mellanstatliga krig minskat, men i många delar av världen utkämpas väpnade konflikter, orsakade av etniska, religiösa, ekonomiska och maktpolitiska motsättningar. Trots viktiga internationella överenskommelser består hoten från kärnvapen och andra massförstörelsevapen och risken för spridning av dessa vapen. Samtidigt sker i de rikaste industriländerna en snabb kvalitativ utveckling av olika konventionella vapensystem.

Insikten om nödvändigheten av långsiktigt konfliktförebyggande arbete växer i det internationella samfundet. Att förebygga väpnade kon-

flikter är ett av motiven till det internationella och svenska arbetet på att främja demokrati och en rättfärdig social och ekonomisk utveckling och på att stärka respekten för folkrätten och de mänskliga rättigheterna.

Det åvilar FN att upprätthålla internationell fred och säkerhet. FN och dess fackorgan bär även ett ansvar för ekonomisk och social utveckling i alla dess aspekter. I en global situation, präglad av Förenta staternas ställning som enda världsmakt, har FN inte till fullo förmått motsvara de förväntningar, som ställs på världsorganisationen. Detta förhållande understryker med förnyad skärpa alla medlemsländers gemensamma ansvar för FN liksom vikten av den pågående reformeringen av FN-systemet.

En väl samordnad information i utlandet om Sverige och svenska förhållanden utgör en betydelsefull del av svensk utrikespolitik. Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet har befast sin roll som samarbetsforum för strategiskt Sverigefrämjande insatser.

FN och global säkerhet

NATO:s flygbombningar av Serbien våren 1999 reste den folkrättsliga frågan om undantag från FN-stadgans förbud mot våldsanvändning annat än efter beslut av säkerhetsrådet eller i självförsvar. Kosovokrisen ställde också den vidare, politiska frågan om FN:s möjligheter att utöva sitt ansvar för internationell fred och säkerhet i fokus. Det finns en uppenbar risk att världsorganisationen efter en tid av större handlingsförmåga i samband med det kalla krigets slut åter kan komma att förlamas på grund av motsättningar mellan säkerhetsrådets ständiga medlemmar med följden att av FN ej auktoriserat våld tillgrips. Ett sätt att möta denna risk är att arbeta för en så långt möjligt "vetofri kultur" i säkerhetsrådet.

FN:s ansvar för internationell fred och säkerhet är ett omistligt värde och en förutsättning för att den starkares rätt ej skall få råda. Från att endast ha gällt de suveräna staternas säkerhet har säkerhetsbegreppet i internationella sammanhang alltmera kommit att omfatta även individernas säkerhet. Det internationella samfundets medansvar för enskilda människors säkerhet och respekten för de mänskliga rättigheterna - något som inte sällan råkar i konflikt med staternas suveränitet - uppmärksammas på ett annat sätt än tidigare. Utvecklingen under 1998 och 1999 har klarare än tidigare ställt FN:s medlemmar inför

den grannliga uppgiften att kunna reagera i nödfallsituationer och allvarliga humanitära situationer. I en tid, präglad av inomstatliga konflikter snarare än av mellanstatliga krig, skulle ett sådant agerande kunna bidra till att återskapa den auktoritet, som FN och säkerhetsrådet onekligen mist.

FN är på olika sätt engagerat i fredsfrämjande verksamhet och krishantering runt om i världen. Särskild tonvikt har lagts vid mekanismer för konfliktlösning i Afrika. Under senare år har behovet av ett mera långsiktigt perspektiv vid fredsfrämjande insatser framträtt all tydligare. Betydelsen av snabba insatser har understrukits. Såväl samverkan mellan militära och civila insatser och mellan olika organisationer som en klar uppfattning om den eftersträlvade politiska konfliktlösningen måste på ett annat sätt än vad som tidigare varit fallet ingå i planeringen av en fredsfrämjande operation.

I Europa har FN tvingats avveckla fredsstyrkan i Makedonien (UNPREDEP) efter ett kinesiskt veto utan samband med säkerhetssituationen på Balkan. Den NATO-ledda SFOR-styrkan i Bosnien-Hercegovina fortsätter sin verksamhet på FN-mandat, och i Kosovo har den likaledes NATO-ledda KFOR-styrkan inrättats med FN-mandat. I samtliga dessa styrkor har Sverige deltagit, deltar eller kommer att delta. FN har också efter krigsslutet fått ett brett ansvar för utvecklingen i Kosovo.

Samtidigt med att antalet mellanstatliga krig minskar, blir gränsen mellan militär och icke-militär säkerhet mindre skarp. Miljöförstöring, massfattigdom, fattiga länders skuldsättning, etniskt, religiöst och politiskt förtryck, internationell terrorism, grov internationell brottslighet och spridning av massförstörelsevapen är hot, som måste mötas globalt på samma sätt som krig och väpnade konflikter. Ofta utgör dessa hot också orsaker till väpnade konflikter. Bland världens stater växer insikten om nödvändigheten att i god tid angripa de icke-militära hoten för att förebygga väpnade konflikter.

Det har de senaste åren blivit alltmera uppenbart att konfliktförebyggande verksamhet fordrar bred internationell samverkan. Det har blivit allt tydligare att det krävs ett integrerat synsätt, omfattande såväl ekonomisk och social utveckling, demokrati och mänskliga rättigheter som mellanstatliga relationer. FN:s generalsekreterares Afrikarapport 1998 är ett starkt och betydelsefullt uttryck för detta synsätt. Världssamfundets gemensamma ansvar för att långsiktigt

bygga för fred och förebygga väpnade konflikter har dock ännu endast i ringa mån omsatts i praktiskt politiska strategier. Ännu har staterna svårt att enas kring gemensamma insatser – i och utanför FN – innan krig utbrutit.

Att trygga enskilda människors säkerhet och skapa bättre levnadsvillkor för vår egen och framtida generationer kräver global solidaritet och globalt samarbete. FN och dess olika organ spelar här en central roll, vars betydelse inte får skymmas av att resultaten ibland kan inge besvikelse, då världsorganisationens mål och förhoppningar ställs mot starka nationella intressen. 1990-talets stora FN-konferenser om miljö, mänskliga rättigheter, befolkningsfrågor, kvinnor och social utveckling och boende och bebyggelse har trots besvikelser inneburit ett genombrott för ett globalt synsätt och ansvarstagande. För att denna utveckling skall föras vidare fordras nu en effektiv och samordnad uppföljning av konferenserna. Att delta i detta långsiktiga arbete ingår som ett viktigt led i Sveriges internationella solidaritetsarbete, som traditionellt är starkt knutet till FN och dess fackorgan.

Den reformering av FN-systemet, som inletts under generalsekreterarens ledning, är en förutsättning för att FN och särskilt säkerhetsrådet och generalsekreteraren skall återvinna större auktoritet. Framsteg har gjorts vad gäller fackorganen och i någon mån beträffande sekretariatet, medan reformeringen av säkerhetsrådet ännu ter sig svår genomförbar. Till skilda uppfattningar bland olika medlemsgrupper kommer som ett särskilt bekymmersamt reformhinder att vissa medlemsländer, bland dem Förenta staterna, inte fullgör sina ekonomiska skyldigheter.

Folkrätten har under det nu gångna seklet intagit en central plats i svensk utrikespolitik. Av särskild betydelse idag är att förbättra efterlevnaden av folkrättens bestämmelser och att staterna ansluter sig till bindande tvistlösningsmekanismer. Folkrätten befinner sig under ständig utveckling. NATO-bombningarna av provinsen Kosovo och andra delar av Serbien utgjorde ett avsteg från FN-stadgans principiella våldsförbud. Samtidigt illustrerar skälet till flyganfallen, Belgradregimens grova kränkningar och förföljelse av den kosovoalbanska befolkningen, hur mänskliga rättigheter alltmera blir ett element, som påverkar folkrätten. Den 1998 beslutade internationella brottmålsdomstolen är ett annat – och utomordentligt viktigt – konkret exempel på detta.

Arbetet för att stärka och skydda de mänskliga rättigheterna och demokratin spelar en allt större roll i vårt lands utrikespolitik. Denna strävan genomsyrar alltmera vårt internationella agerande på skilda områden. Fastän arbetet för de mänskliga rättigheterna rönt växande uppmärksamhet också i det internationella och mellanstatliga samarbetet, återstår mycket att göra. Dödsstraff utdöms och verkställs i en lång rad länder. Tortyr förekommer på många håll. Särskilt i inbördeskonflikter respekteras den humanitära rätten dåligt. Barnens rättigheter, kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan könen har ägnats ökad uppmärksamhet under senare år men kräver ett intensifierat internationellt utvecklingsarbete.

De internationella nedrustningsansträngningarna måste drivas vidare med kraft. På kärnvapenområdet, som i decennier varit prioriterat i den aktiva svenska nedrustningspolitiken, har inga multilaterala avtal kommit till stånd efter provstoppsavtalet (CTBT) 1996. Indiens och Pakistans provsprängningar med kärnvapen 1998 innebar ett allvarligt hot mot icke-spridningssträvandena och därtill ett hot mot regional och internationell säkerhet på grund av det spända förhållandet mellan de båda länderna.

Särskilt angelägna mål för nedrustningsarbetet på kärnvapenområdet är att de amerikansk-ryska START-förhandlingarna fullföljs, att alla stater, bland dem Indien, Pakistan och Israel, ansluter sig till icke-spridningsfördraget (NPT) och provstoppsavtalet, att provstoppsavtalet träder i kraft samt att ett avtal om förbud mot framställning av klyvbart material för vapenändamål sluts. Att FN:s generalförsamling hösten 1998 antog en av Sverige med flera stater framlagd resolution om nedrustning och icke-spridning av kärnvapen innebar ett framsteg i det internationella nedrustningsarbetet.

Nedrustningsansträngningarna vad gäller biologiska och kemiska vapen fortsätter. Det är av yttersta vikt att dessa fullföljs aktivt. Förhandlingarna om ett kontrollsystem för B-vapenkonventionen bör slutföras snarast möjligt år 2000, och C-vapenkonventionen måste genomföras fullt ut.

Sedan faran för stormaktskrig med tillgripande av massförstörelsevapen sjunkit undan, har allt större uppmärksamhet i det internationella nedrustningsarbetet riktats mot konventionella vapen, särskilt lätta vapen. Det är dessa vapen som skördar offer i dagens konflikter, och civilbefolkningen, särskilt kvinnor och barn, drabbas hårt. Det globala Wassenaar-arrangemanget med

syfte att hindra spridning av krigsmateriel och strategiskt känsliga produkter är liksom EU:s uppförandekod för krigsmaterielexport av 1998 ett betydelsefullt led i de internationella ansträngningarna rörande nedrustning och rustningsbegränsning.

Sveriges utvecklingsamarbete behandlas under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Ett vidgat internationellt ekonomiskt utbyte

Utrikeshandel utgör en stark drivkraft för ekonomisk tillväxt och utveckling såväl globalt som inom EU och nationellt. Som en följd av den ekonomiska globaliseringen växer världshandeln snabbare än världsproduktionen. Frihandel är en nödvändighet för ett land som Sverige med stort beroende av utrikeshandel. Sverige fortsätter därför sitt mångåriga arbete för multilateralt samarbete och väl fungerande spelregler för den internationella handeln. Väl fungerande spelregler är en förutsättning för att alla länder oavsett ekonomisk och politisk styrka skall få lika rättigheter.

Vid WTO:s ministerkonferens 1998 beslöt medlemsländerna att inleda förberedelser för en ny så kallad förhandlingsrunda. EU föreslog hösten 1998 att beslut om denna fattas vid WTO:s ministerkonferens i Seattle hösten 1999. Förberedelsearbetet har fortsatt under 1999. EU:s ministerråd kommer i oktober att lägga fast kommissionens förhandlingsmandat. Bland områden, som kommer att bli föremål för förhandlingar, finns handeln med jordbruksvaror och tjänster. Att förhandlingarna även skall omfatta tullar på industrivaror är ett viktigt mål för EU. Härutöver vill Sverige och EU att förhandlingar skall äga rum på en rad områden av betydelse för tillkomsten av ett sammanhängande och väl fungerande multilateralt regelverk för handeln som investeringsregler och konkurrensrättsliga riktlinjer. Sambandet mellan handel och miljö måste integreras i förhandlingarna liksom hur WTO-systemet bäst hanterar sambandet mellan handel och grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet.

Regionala frihandelsarrangemang är normalt värdefulla, pådrivande komplement till multilaterala lösningar. EU utgör en av världens mest öppna marknader. Det är viktigt att effektivisera den inre marknaden, särskilt vad gäller den fria rörligheten för varor och tjänster, och göra den tydlig för konsumenter och företag. Inom EU

fortsätter Sverige att verka för ökad öppenhet mot omvärlden, för en reform av den gemensamma jordbrukspolitiken och därmed för en liberalisering av världshandeln med jordbruksprodukter och för en förbättring av utvecklingsländernas tillträde till den europeiska marknaden. Inom EU pågår sedan 1998 förhandlingar om ett nytt så kallat Lomé-avtal med en lång rad utvecklingsländer. Sverige lägger också stor vikt vid EU-samarbetet med Central- och Östeuropa och Medelhavsområdet och vid ansträngningarna att få till stånd bilaterala frihandelsavtal mellan EU och Sydafrika, Mexico, Mercosur och Chile.

De svenska medlemsavgifterna för flera av de internationella ekonomiska samarbetsorganisationerna finansieras över utgiftsområde 24 Näringsliv. Under utgiftsområde 24 behandlas vidare utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande samt bland annat teknologisk infrastruktur (standardisering, prövning och kontroll, alla viktiga områden inom den inre marknaden).

EU. Samarbete och säkerhet i Europa

EU förblir den främsta drivkraften i den fortlöpande omdaning Europa genomgår efter det kalla krigets mångåriga blockuppdelning. Medlemskap och utsikterna till medlemskap i unionen utgör en utomordentligt viktig fredsfaktor i Europa. EU är också ekonomiskt och alltmera även politiskt den mest betydelsefulla europeiska rösten i världssamfundet.

Integrationen har under 1998 och 1999 stärkts främst genom Amsterdamfördraget och införandet av euron. Likväl är EU:s förankring bland medborgarna i medlemsländerna ännu relativt svag, vilket framgick av det låga deltagandet i valet till Europaparlamentet i merparten av länderna, bland dem Sverige, våren 1999.

Under våren 1999 slutfördes Agenda 2000-förhandlingarna, som lägger grunden för betydande reformer inom jordbruks- och regionalpolitiken, och unionens nästa långtidsbudget antogs. Därmed lades en finansiell grund för utvidgningen. Inträdesförhandlingar förs nu med sex av de tolv kandidatländerna i den pågående utvidgningsprocessen. Diskussioner pågår om att redan under 1999 inleda realförhandlingar med flera länder. För Sverige är det särskilt angeläget att realförhandlingar utan dröjsmål kommer till stånd även med Lettland och Litauen. Nya medlemsländer måste före ett inträde uppfylla regel-

verkets höga krav på demokrati, marknadsekonomi och ett fungerande rättssamhälle.

De reformer av kommissionen och rådets beslutsregler, som den kommande utvidgningen gör nödvändiga och som inte genomfördes i Amsterdamfördraget, kommer att bli föremål för nya regeringsförhandlingar år 2000. Förberedelser för dessa har inletts. Samtidigt pågår ett arbete för att reformera ministerrådets arbetsformer inför utvidgningen. Efter kommissionens avgång våren 1999 har ett välkommet arbete inletts för större öppenhet, klarare ansvarsförhållanden och bättre förvaltning inom institutionerna. Därutöver är en förstärkning av GUSP och unionens förmåga till konfliktförebyggande och krishantering en prioriterad uppgift för unionen under kommande år.

Genom Europa idag löper en låt vara oskarp men dock tydlig gräns mellan å ena sidan EU och det övriga Västeuropa samt kandidatländerna till EU och å den andra västra Balkan och det forna Sovjetunionen. I Västeuropa är arbetslösheten ett huvudproblem. Att få till stånd en samsättningsfrämjande ekonomisk tillväxt med bevarad social trygghet är en huvuduppgift för EU:s medlemmar. I flertalet central- och östeuropeiska länder har de senaste åren demokratin befästs och den ekonomiska omvandlingen fullföljts, om än med betydande skillnader mellan olika stater.

Den djupa ekonomiska kris som blossade upp i Ryssland 1998 har tonat ned något, men det råder stor osäkerhet om utvecklingen. Inte bara för Sverige som grannland utan för EU och hela Europa är det av största säkerhetspolitiska vikt att främst Ryssland men även Ukraina och andra länder i det tidigare Sovjetunionen inlemmas i det alleuropeiska samarbetet. EU:s nordliga dimension kommer här att kunna spela en viktig roll. Ryssland är också föremål för EU-ländernas första gemensamma strategi för förbindelserna med ett område utanför kandidatkretsen.

I Kosovo ökade under 1998 och början av 1999 den serbiska regimens förföljelse av den albanska befolkningsmajoriteten och samtidigt det kosovoalbanska väpnade motståndet mot Belgrad. Sedan det internationella samfundet misslyckats att framtvinga en fredlig lösning, inleddes i mars 1999 NATO:s över två månader långa flygbombning. Kraftigt stegrad etnisk rensning i Kosovo och väldiga flyktingströmmar till i första hand Albanien och Makedonien följde.

På EU faller nu huvudansvaret att under FN:s överinseende och tillsammans med OSSE och

den NATO-ledda KFOR-styrkans militära kontroll bidra till återuppbyggnaden av Kosovo. I och med den i juni 1999 beslutade stabilitetspakten för sydöstra Europa har EU tagit initiativ till en övergripande lösning av det jugoslaviska problemet, det för fred och säkerhet i Europa efter det kalla kriget allvarligaste och mänskligt mest förödande. Initiativets framgång beror i stor utsträckning på möjligheterna att uppnå en politiskt hållbar form för samlevnad mellan olika folkgrupper, vilket i sin tur i hög grad är avhängigt av den politiska utvecklingen i Serbien.

För internationell och europeisk säkerhet var det ett misslyckande att Kosovokriget inte kunde undvikas. Den breda internationella samverkan, som också slutligen ledde fram till krigshandlingarnas avslutande, inger likväl viss optimism för framtiden. På längre sikt är västra Balkans successiva inlemmande i EU av avgörande betydelse för den fredliga utvecklingen i området.

NATO, som vid sitt 50-årsjubileum 1999 antog ett nytt strategiskt grunddokument, förblir den viktigaste militära samarbetsorganisationen i Europa. Med stöd av det alleuropeiska samarbetet i EAPR och PFF fyller NATO en central funktion i framväxten av en alleuropeisk säkerhetsstruktur.

EU:s stats- och regeringschefer kunde vid toppmötet i Köln i juni 1999 slå fast att EU måste ha en förmåga för konfliktförebyggande verksamhet och civil och militär krishantering. En sådan EU-förmåga förutses leda till att VEU upphör att existera som organisation. Det gemensamma försvaret av EU:s NATO-medlemmar förblir NATO:s angelägenhet, och militärt alliansfria EU-medlemmar som Sverige kommer att kunna medverka fullt ut i framtida fredsfrämjande EU-operationer. Fredsfrämjande militära EU-operationer kommer dock endast att bli en realitet i de fall, då NATO inte engageras. För Sverige innebär Kölnbeslutet att vi i framtiden – efter beslut av FN:s säkerhetsråd – kommer att kunna delta inte bara i FN-ledda och NATO-ledda utan även i EU-ledda fredsoperationer.

Till de grundläggande principerna för europeisk säkerhet hör varje lands rätt att självt träffa sitt säkerhetspolitiska vägval, att inga nya skiljelinjer får skapas i Europa och att alla stater bär ett ansvar för den gemensamma säkerheten. NATO:s utvidgning – Polen, Tjeckien och Ungern blev 1999 de första nya medlemmarna från den forna Warszawapakten – skall värderas i ljuset av dessa principer. Utvidgningen är liksom

EAPR och PFF, där Sverige deltar, och NATO-Rysslandsrådet sammanhängande delar av en positiv förändringsprocess i europeisk säkerhet.

Sveriges militära alliansfrihet, som syftar till att vi skall kunna vara neutrala i händelse av krig i vårt närområde, består. Den gagnar vår egen säkerhet bäst, befäster säkerheten i vårt närområde och vår förmåga att medverka i uppbyggnaden av en alleuropeisk säkerhetsstruktur.

Med sitt vida säkerhetsbegrepp och sin breda medlemskrets intar OSSE en särställning i det alleuropeiska säkerhetssamarbetet. OSSE har en central plats i konfliktförebyggande arbete och krishantering. Särskild vikt fäster Sverige vid den roll OSSE:s högkommissarie för nationella minoriteter spelar för att avvärja etniska konflikter. Rustningskontroll är en prioriterad uppgift för OSSE. Av särskild betydelse är utarbetandet av ett nytt Wiendokument om förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder liksom de förhandlingar, som sker inom OSSE:s ram syftande till en anpassning av avtalet om konventionella styrkor i Europa (CFE-avtalet) från 1990 efter förändrade förutsättningar.

Europarådet har en mycket viktig uppgift, när det gäller att stödja och främja de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatens principer. Stöd till den fortsatta demokratiska utvecklingen i Central- och Östeuropa är en central uppgift för Europarådet.

Samarbete i Norden och Baltikum, Östersjöområdet och Barentsregionen

Geografisk, historisk, kulturell och språklig gemenskap har skapat en unik samhörighet mellan de nordiska länderna. Utifrån de förutsättningar, som följer av ländernas olika former för deltagande i de europeiska samarbets- och säkerhetssträvandena, fortsätter det nära samarbetet mellan dem på skilda områden. Genom Norges och Islands anslutning till Schengenavtalet 1999 består den nordiska passfriheten inom ramen för EU.

Utbyggnaden av det svenska och nordiska samarbetet med de baltiska länderna fortsätter. Ett nordiskt-baltiskt samarbetsområde, liknande det nordiska, håller på att växa fram. Östersjö-samarbetet med Östersjöstaternas råd som centralt organ har det gångna året intensifierats och breddats. Till detta knyts också stater utanför området som Förenta staterna, Frankrike, Storbritannien och Ukraina, alla observatörer i Ös-

tersjöstaternas råd. Östersjöområdet är i färd med att utvecklas till en stark europeisk tillväxtregion. Barentssamarbetet fördjupas, och förbindelserna med nordvästra Ryssland ökar. Gränsöverskridande regionala utvecklingsinsatser främjar säkerheten i norr.

Det är av största vikt för Sverige och övriga länder i området att Nordeuropa, Barentsregionen och Arktis likaväl som Östersjöområdet inlemmas i det europeiska och nordatlantiska samarbetet. Den nordliga dimensionen, som EU antog riktlinjer för 1999, öppnar nya möjligheter för EU att främja samarbete i hela norra Europa och fäster unionens uppmärksamhet på tillväxtpotentialen i de nordliga områdena. Särskild säkerhetspolitisk betydelse har Rysslands medverkan. Nordeuropas säkerhet kan inte isoleras från europeisk och nordatlantisk säkerhet.

Sveriges utvecklingssamarbete med länderna i Central- och Östeuropa behandlas under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Under utgiftsområde 24 Näringsliv behandlas anslag för medel till näringslivsutveckling i Östersjöregionen.

Samarbete utanför Europa

Sverige har sedan decennier ett brett och välutvecklat samarbete, såväl bilateralt som multilateralt, med länder och regioner utanför Europa. Genom EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik och unionens breda dialog och biståndssamarbete med utvecklingsländerna har vår politik fått en ny dimension. I FN och andra internationella organisationer bidrar vårt land till att stärka internationell fred och säkerhet, till att öka respekten för de mänskliga rättigheterna, till solidaritet med folken i utvecklingsländerna och till att bekämpa de globala miljöhoten.

Vårt lands sedan länge omfattande och täta förbindelser med Förenta staterna spänner över ett vitt fält från handel och vetenskapligt och kulturellt samarbete till säkerhetsskapande samarbete inom EAPR och PFF och livliga kontakter rörande utvecklingen i Östersjöområdet och Barentsregionen. Sverige välkomnar ett ökat amerikanskt engagemang och amerikansk medverkan i olika projekt i Östersjöregionen. Det fortsatta samarbetet mellan EU och Förenta staterna inom ramen för den transatlantiska agendan, särskilt det ekonomiska samarbetet, är liksom den transatlantiska dialogen mellan EU och Kanada av stor betydelse för Sverige.

Sveriges bilaterala relationer med länderna i Mellanöstern, Afrika, Asien, Oceanien och Latinamerika omfattar såväl politiska förbindelser som handelsutbyte och utvecklingssamarbete.

Fredsprocessen i Mellanöstern har under det gångna året till största delen stått stilla. Den nya israeliska regeringens hållning har dock ökat förhoppningarna om framsteg inom såväl de palestinska som de syriska och libanesiska fredssamtalen. Sverige har fullföljt sin långa tradition av aktivt engagemang för en allomfattande, rättvis och varaktig fredsuppgörelse. Biståndssamarbetet med palestinierna syftande till att bidra till uppbyggnaden av en demokratisk palestinsk stat har fortsatt.

Till följd av Bagdadregimens obstruktionspolitik har den av FN beslutade avvecklingen av Iraks massförstörelsevapen ej genomförts. De amerikansk-brittiska flygbombningarna av Irak vid årsskiftet 1998/99 och i mindre skala därefter har inte fört konflikten närmare en lösning. Särskilt som medlem av FN:s säkerhetsråd har Sverige aktivt deltagit i arbetet att med FN som huvudaktör säkerställa fred och slå vakt om humanitära hänsyn.

Vårt land fortsätter att medverka i Barcelonaprocessen, EU:s breda samarbete med länderna kring Medelhavet, som syftar till att skapa välstånd och stabilitet i området.

I Afrika söder om Sahara pågår en rad väpnade konflikter. Sverige stöder regionala och lokala ansträngningar att lösa dem. Afrikanska enhetsorganisationen (OAU) är engagerad i försöken att få slut på kriget mellan Etiopien och Eritrea. Subregionala samarbetsorganisationer medlar i Sudan och i kriget i Demokratiska Republiken Kongo. Sverige verkar för ett fortsatt starkt FN-engagemang i konflikthantering i Afrika. Mot bilden av krig och utbredd fattigdom står att politisk pluralism och ekonomiska reformer vinner insteg. På många håll är tillväxten god. Demokratiseringen i Nigeria, Afrikas folkrikaste stat, inger hopp. I Sydafrika har demokratin ytterligare befästs genom landets andra fria val.

I Öst- och Sydostasien har återhämtningen efter den allvarliga ekonomiska krisen kommit igång förvånansvärt snabbt. Krisen har dock slagit hårt mot svensk exportindustri. I krisens efterföljd har Indonesien inlett en demokratisering. En process har påbörjats, som trots våld och övergrepp skulle kunna leda fram till en lösning av det mångåriga problemet med det av Indonesien annekterade Östtimors framtida status.

Konflikten mellan Indien och Pakistan om Kashmir har förvärrats och lett till att krigshandlingar 1999 återigen blossat upp. Situationens särskilda allvar denna gång understryks av att båda de sydasiatiska stormakterna sedan 1998 öppet framträder som kärnvapenmakter.

Den positiva ekonomiska och politiska utvecklingen i Latinamerika har fortsatt, fastän tillväxten stagnerat under det senaste året till följd av de finansiella kriserna i Asien och Ryssland. Demokratien har vunnit allt starkare fotfäste på kontinenten. Dock består breda klyftor mellan skilda befolkningsgrupper, och på flera håll förekommer alltjämt övergrepp mot de mänskliga rättigheterna. Trots det senaste årets fredssträngningar fortsätter den inre väpnade konflikten i Colombia. EU:s liksom Sveriges förbindelser med Latinamerika befinner sig i utveckling. Ett toppmöte mellan EU, Latinamerika och Karibien hölls 1999 i Rio de Janeiro. Sverige har 1999 påtagit sig en central roll i det internationella stödet till återuppbyggnadsarbetet i Centralamerika efter orkanen Mitchs härjningar.

Sveriges utvecklingsamarbete med utvecklingsländer behandlas under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

2.3.2 Statliga insatser inom området

Mänskliga rättigheter, FN, nedrustning, konfliktförebyggande och fredsfrämjande verksamhet har under 1998 och 1999 liksom tidigare tillhört prioriterade områden i svensk utrikespolitik.

Regeringens skrivelse till riksdagen (skr. 1997/98:89) om de mänskliga rättigheterna som en integrerad del av utrikespolitikens alla områden har engagerat utrikesförvaltningen bland annat i form av kompetensutveckling. I det internationella arbetet för att främja de mänskliga rättigheterna har Sverige en viktig uppgift som ordförande i den kommitté, som utarbetar en nytt protokoll till FN:s barnkonvention om höjd åldersgräns för soldater. Sverige spelar vidare en aktiv roll i den kommission, som utarbetar förfaranderegler inför ikraftträdandet av den 1998 antagna stadgan om en internationell brottmålsdomstol. Vårt land har också under det gångna året varit engagerat i det långsiktiga arbetet på utvecklingen av humanitärätten.

Sveriges arbete i FN präglades under 1997 och 1998 i hög grad av vårt medlemskap i säkerhets-

rådet och den hantering av olika kriser och andra frågor detta medförde. På svenskt initiativ förordade säkerhetsrådet de indiska och pakistanska provsprängningarna med kärnvapen 1998. Sverige lyfte fram humanitära frågor i rådsarbetet och verkade målmedvetet för konfliktförebyggande som en naturlig uppgift för rådet. Det svenska initiativet om civilpolis (1997) var ett led i utvecklingen av nya former för fredsfrämjande operationer.

Vårt land var starkt engagerat i strävan att hålla samman säkerhetsrådet och undvika veton i Irak- och Kosovokonflikterna. Så kunde Sverige exempelvis som ordförande i rådet i september 1998 få enighet kring en resolution med tydliga krav på Belgradregimen. Sverige har fortsatt arbetet för att stärka FN och dess kärnverksamheter och medverkar aktivt, särskilt vad gäller säkerhetsrådet, i den pågående reformprocessen, vilken dock stannat av på grund av motsättningar inom världsorganisationen.

Sveriges aktiva engagemang i det internationella nedrustningsarbetet har under 1998 fullföljts på en rad områden, bland annat vad gäller lätta vapen, antipersonella minor och ett kontrollsystem för konventionen om förbud mot biologiska vapen. Det av Sverige med flera länder framlagda så kallade åttanationsinitiativet erhöll i december 1998 starkt röststöd i FN:s generalförsamling, vilket gav ny energi åt de internationella strävandena efter kärnvapennedrustning. Vårt land ratificerade 1998 provstoppsavtalet av 1996 och leder arbetet på uppbyggnaden av avtalets verifikationssystem.

Sverige är pådrivande i arbetet på att skapa en multinationell snabbinsatsstyrka (SHIRBRIG) till FN:s förfogande och övertog 1999 ledningen i detta arbete.

Insikten om nödvändigheten att förebygga väpnade konflikter, innan de nått dithän att fredsfrämjande militära insatser blir påkallade, får allt större genomslag i det internationella samfundet. Konfliktförebyggande verksamhet kommer att få en allt viktigare roll i svensk utrikespolitik. Som en grund för denna prioritering färdigställde Utrikesdepartementet i maj 1999 ett svenskt handlingsprogram - "Att förebygga väpnade konflikter" (Ds 1999:24) - som givits en bred inhemsk och internationell spridning.

Utrikesförvaltningen spelar en betydelsefull roll för att stödja svensk export och svenska ekonomiska intressen utomlands, särskilt på avlägsna och svårbearbetade marknader. Regeringskansliets Projektexportsektariat har under

året arbetat särskilt för att öka svenska företags deltagande i offentliga upphandlingar. Inom handelspolitiken har förberedelserna för nästa WTO-runda varit en viktig uppgift. I en skrivelse till riksdagen, "Öppen handel – rättvisa spelregler" (skr. 1998/99:59), redovisade regeringen den svenska politiken på området. Utvecklingen av det ekonomiska samarbetet kring Östersjön är utomordentligt viktig för vårt land, och 1998 beslutades om ytterligare en miljard kronor för näringslivsriktade satsningar i Östersjöregionen.

Inom ramen för den första Östersjömiljarden har Sverige finansierat omfattande och framgångsrika program för upprustning av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Förutom att bevara kulturhistoriska värden har målet bland annat varit att bilda strukturer för kunskapsutbyte, att främja jämställdhetsarbete samt att skapa förutsättningar för turism, kulturutbyte, handel och regional utveckling och tillväxt.

Den politiska arbetet i EU präglades under 1998 och våren 1999 av tre stora frågor: utvidgningen, Agenda 2000 samt utvecklingen inom GUSP. Utvidgningsprocessen motsvarade i stora drag svenska önskemål. Medlemskapsförhandlingar har inletts med Estland och Polen. Såväl Lettland som Litauen synes ha goda utsikter att flyttas upp i den grupp av kandidatländer som för realförhandlingar om medlemskap. Överenskommelsen om Agenda 2000, som träffades vid Europeiska rådets möte i Berlin i mars 1999, gick i av Sverige önskad riktning vad gäller jordbruks- och regionalpolitiken, även om reformerna inte uppfyllde Sveriges mera långtgående önskemål. Beslutet i Köln i juni 1999 att tillföra EU en militär förmåga för fredsfrämjande uppgifter ligger i linje med Sveriges och Finlands initiativ inför Amsterdamfördraget.

För Utrikesdepartementets del inriktas EU-arbetet successivt alltmera på det kommande svenska ordförandeskapet våren 2001. Ansvaret att förbereda ordförandeskapet ligger från årsskiftet 1998/99 hos Statsrådsberedningen, som även svarar för samordningen av övergripande EU-frågor. Det särskilda 2001-sekretariat som upprättats har ansvaret för planeringen och samordningen av mötena i Sverige, därtill för samordningen av möteskalendariet och bemanningen av ordförandeposterna i rådets arbetsgrupper. UD:s press- och informationsenhet har det samlade ansvaret för press- informations- och kulturfrågor inför ordförandeskapet. Utrikesdepartementet har även fortsättningsvis – förutom GUSP, institutionella frågor och utvidgnings-

processen - som en viktig uppgift att bevaka andra medlemsländers ställningstaganden och att bidra med utrikes- och europapolitiska aspekter på svenska ställningstaganden i EU-frågor. Departementet skall vidare stimulera en bred och fördjupad diskussion om EU:s långsiktiga utveckling och om svensk Europapolitik i ett längre perspektiv. Efterfrågan på EU-information från departementet har vuxit kontinuerligt, och särskilda medel avsätts för detta ändamål.

Sveriges strävanden att vidga och fördjupa samarbetet i Norden, Östersjöregionen och Barentsområdet har fortsatt under 1998 och 1999.

I mitten av år 2000 kommer den fasta förbindelsen över Öresund att tas i bruk. Förbindelsen kommer att skapa nya förutsättningar för en ekonomisk utveckling inte bara i Öresundsregionen utan i hela Norden och Östersjöområdet. Under våren 1999 presenterade den svenska och danska regeringen en rapport "Öresund - en region blir till", som innehåller en rad förslag för att stimulera integrationen. Under 1998 var Sverige ordförande i det nordiska ministerrådet och valde att koncentrera arbetet till samverkan för ökad sysselsättning och regional miljöskydd. Östersjösamarbetet intensifierades och breddades under 1998. En väsentlig del av de svenska insatserna har som tidigare år inriktats på stöd till Polen, Estland, Lettland och Litauen inför kommande EU-medlemskap. Samarbetet med Polen har givits särskild uppmärksamhet under 1999.

Det för svensk utrikes- och säkerhetspolitik betydelsefulla samarbetet med Ryssland, syftande till att inlemma Ryssland i en regional och europeisk gemenskap, fördjupades under 1998 trots försämrade handelsförbindelser till följd av den ryska ekonomiska krisen. Sverige har också aktivt deltagit i utformningen av EU:s gemensamma strategi avseende Ryssland.

Förslag till en framtida svensk Asienpolitik framlades hösten 1998 av en särskild utredning. På grundval av utredningens betänkande överlämnade regeringen i mars 1999 en skrivelse till riksdagen, "Framtid med Asien. En svensk Asienstrategi inför 2000-talet" (skr. 1998/99:61). I skrivelsen redovisar regeringen hur Sveriges relationer med länderna i Asien kan stärkas inom en rad områden som demokrati och mänskliga rättigheter, handel och investeringar, utvecklingssamarbete, miljö och forskning.

2.3.3 Effekter av de statliga insatserna

Ett land av Sveriges storlek kan sällan peka på att utrikespolitiken givit det eller det konkreta resultatet. Endast när det gäller sådant som direkt rör det egna landet eller på enskilda punkter i ett internationellt frågekomplex är det i allmänhet möjligt att säga att det är den svenska utrikespolitiken som haft avgörande betydelse. Oftast måste man stanna vid en värdering av den utveckling landet varit delaktig i utan att söka precisera landets bidrag till denna.

Främjandet av respekt för mänskliga rättigheter, humanitärrättens utveckling, demokratins utbredning, det fortsatta nedrustningsarbetet, utveckling av internationell fredsfrämjande verksamhet, FN:s reformering och effektivisering är allt exempel på traditionellt viktiga strävanden i svensk utrikespolitik. Det är områden, där Sveriges medverkan i de internationella ansträngningarna varit betydelsefulla under det gångna året liksom tidigare. Det är här fråga om långsiktiga processer, som väsentligen går i av Sverige önskad riktning och som kräver ett långsiktigt, aktivt engagemang för att drivas framåt. I FN:s säkerhetsråd lyfte Sverige fram konfliktförebyggande verksamhet och humanitära frågor, vilket alltmera måste bli en del av rådets arbetsfält som ansvarigt för internationell fred och säkerhet.

För svensk europapolitik, där tillkomsten av en alleuropeisk säkerhets- och samarbetsordning utgör ett centralt mål, har utvecklingen under 1998 och förra hälften av 1999 trots Kosovokriget snarast varit positiv. Genom EU och sitt engagemang i EAPR och PFF och genom sitt deltagande i fredsfrämjande verksamhet i det forna Jugoslavien har Sverige bidragit till denna utveckling.

EU:s utvidgningsprocess pågår, och ett avslutningsperspektiv har antytts för västra Balkan. Sverige tillhör de EU-länder som starkast och mest konsekvent drivit på utvidgningen, som utgör ett huvudelement i förverkligandet av en all-europeisk säkerhets- och samarbetsordning. På det militära området har EU:s fredsfrämjande förmåga stärkts inom ramen för det euro-atlantiska samarbetet, samtidigt som boskillnaden upprätthålls mellan fredsfrämjande verksamhet och ömsesidiga försvarsförpliktelser. Därigenom kommer det mönster för försvarspolitisk samverkan inom EU till stånd som Sverige arbetat för.

Östersjösamarbetet har intensifierats, den demokratiska och marknadsekonomiska utveck-

lingen i Central- och Östeuropa har fortsatt, och Ryssland har snarare närmat sig än fjärmats från det övriga Europa. Det är en utveckling av central betydelse för Sverige, som Sverige aktivt bidragit till genom politiska och ekonomiska satsningar, särskilt för att på olika sätt bistå de länder som kandiderar till medlemskap i EU.

Framläggandet av den svensk-danska rapporten om Öresund innebar ett viktigt led i strävan att stimulera den ekonomiska utvecklingen inte bara i Öresundsregionen utan i hela Norden och Östersjöområdet, vilket är ett centralt mål i svensk politik.

2.3.4 Regeringens slutsatser och prioriteringar för år 2000

De mål och de områden som prioriterats i svensk utrikes- och handelspolitik under 1998 och 1999 skall i allt väsentligt prioriteras även under år 2000. Likväl är det nödvändigt att på alla områden kontinuerligt prioritera insatserna, att analysera vilket intresse en fråga har för Sverige och vilka särskilda förutsättningar vårt land har att bidra på området.

Sveriges mål är att samarbetet inom Östersjöområdet skall bli lika djupt och självklart som det nordiska samarbetet. Estlands, Lettlands, Litauens och Polens medlemskap i EU är av avgörande betydelse för en positiv utveckling i Östersjöregionen. En särskild satsning skall under det kommande året göras på samarbetet med de baltiska länderna. Samarbetet i Östersjöstaternas råd skall intensifieras, och fortsatta åtgärder skall vidtas för att förbättra svenska företags ställning i Östersjöregionen. Integrationen i Öresundsregionen, som gör denna till ett av Europas ledande tillväxtområden, skall främjas. Det är av särskild vikt att EU genom den gemensamma strategin för Ryssland och på andra sätt medverkar till att landet inlemmas såväl i det ekonomiska som det säkerhetspolitiska samarbetet i Europa.

Sverige kommer våren 2001 att för första gången inneha ordförandeskapet i EU. Detta kräver en kraftsamling av resurser redan under år 2000. Ett framgångsrikt svenskt ordförandeskap är ett centralt svenskt intresse.

EU:s utvidgning är av största betydelse för stabil fred och gemensam säkerhet i Europa. Sverige skall aktivt stödja kandidatländernas förberedelser för medlemskapet. Vårt land skall fortsätta att arbeta för att stärka EU:s förmåga att med civila och militära medel förebygga och

hantera kriser och väpnade konflikter. Särskild uppmärksamhet måste ägnas utvecklingen på Balkan.

Den regeringskonferens om institutionella reformer som inleds år 2000 måste skapa den beslutskraft som fordras för ett fungerande samarbete inom en utvidgad union. Reformerna inom ministerrådet och kommissionen måste vägledas av krav på öppenhet, samverkan och god förvaltningskultur. Unionens trovärdighet hos medborgarna måste stärkas. Konsumentperspektivet måste i högre grad än hittills genomsyra arbetet med den inre marknaden. Sverige skall verka för höga skyddsnormer för hälsa, miljö och säkerhet. Ett effektivare samarbete för att bekämpa internationell brottslighet är nödvändigt. Jämställdheten ska lyftas fram.

Sverige skall inom EU fortsätta att verka för större handelspolitisk öppenhet. Vårt land skall inom unionen tydligt företräda internationell solidaritet och stöd till de fattigaste länderna. Vi skall arbeta för fördjupade förbindelser mellan unionen och övriga europeiska länder och länderna runt Medelhavet liksom för en intensifierad transatlantisk dialog.

Krav på respekt för de mänskliga rättigheterna och främjande av demokrati skall genomsyra svensk utrikespolitik. Sverige skall arbeta för en internationell rättsordning grundad på folkrätten. FN har alltid utgjort en hörnsten i svensk utrikespolitik. Vårt land skall fortsätta att aktivt stödja reformeringen av stämkandet av FN. Vi skall göra särskilda ansträngningar för att både globalt och i Europa utveckla förmågan att snabbt och effektivt hantera kriser. Särskild vikt skall tilläggas konfliktförebyggande verksamhet med utgångspunkt i det nyligen framlagda svenska handlingsprogrammet. FN:s förmåga att förebygga och hantera humanitära kriser måste förbättras.

Att rätt möta globaliseringen är en av vår tids viktigaste frågor. En fri världshandel, byggd på respekt för miljö och mänskliga rättigheter, är ett svenskt mål. Hållfasta och rättvisa spelregler för världshandeln är av avgörande betydelse. Sverige skall inom ramen för EU:s gemensamma handelspolitik verka för ytterligare liberalisering av världshandeln och förbättringar av de handelspolitiska spelreglerna inom WTO. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åtgärder, som kan underlätta utvecklingsländernas integration i det internationella handelssystemet.

Dialogen mellan Utrikesdepartementet och näringslivet och samarbetet mellan utlandsmyn-

digheterna och svenska företag skall förstärkas. Särskild uppmärksamhet skall ägnas små och medelstora företag och främjandet av svensk projektexport. Det ökade utländska intresset för Sverige som investeringsland skall tillvaratas och långsiktighet präglade investeringsfrämjandet. Underbudskonkurrens mellan länder för att locka utländska investeringar skall motarbetas.

Sverige skall satsa på en mera offensiv och slagkraftig information i utlandet med tonvikt vid ekonomi, teknologi, kultur, miljö och den sociala trygghetens betydelse för dynamisk utveckling och framsteg.

Kommentarer till utgiftsutvecklingen

Utgifterna för budgetåret 1999 beräknas bli ca 140 miljoner kronor högre än budgeten beroende på att anslagssparande kommer att tas i anspråk, framför allt på anslaget A1 Utrikesförvaltningen. Ökningen på verksamhetsområdet Övriga utrikespolitiska frågor fr.o.m. 1999 beror på att anslaget Föreningen Norden överförts till utgiftsområde 5 från utgiftsområde 17.

Tabell 2.2 Utgiftsutvecklingen*Milljoner kronor*

	Utfall 1998	Anslag 1999 ¹	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
Utrikesförvaltningen	1821	1747	1919	1900	1937	1971
Internationella organisationer	679	954	907	908	914	933
Information om Sverige i utlandet	61	67	69	71	69	68
Nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor m.m.	57	58	61	59	60	61
Övriga utrikespolitiska frågor	20	45	55	46	46	33
Totalt för utgiftsområde 5	2638	2871	3011	2983	3027	3066

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med den ekonomiska värpropositionen.

3 Utrikesförvaltningen

3.1 Omfattning

Verksamhetsområdet omfattar anslagen utrikesförvaltningen, dvs. såväl Utrikesdepartementet som utrikesrepresentationen, nordiskt samarbete som här avser i första hand resekostnader för Sveriges deltagande i det nordiska samarbetet och ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet samt diverse kostnader för rättsväsendet.

3.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 3.1 Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1998	Anslag 1999 ¹	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
1821	1747	1919	1900	1937	1971

¹ Inklusive beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Regeringen avser att föreslå riksdagen en sammanslagning av Regeringskansliets och Utrikesdepartementets förvaltningsanslag år 2002. Detta är inte inräknat i tabell 3.1

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Det ekonomiska utfallet för budgetåret 1998 visar att utgifterna överskred anslagna medel med ca 50 miljoner kronor. En del av anslagssparandet har därmed tagits i anspråk.

Förändringar

Det förändringsarbete som pågått under senare år inom det administrativa området kommer under innevarande budgetår att resultera dels i en

översyn med förslag hur utrikesförvaltningens framtida kompetensförsörjning bör ske, dels till en utbyggd och förbättrad språkutbildning av utrikesförvaltningens tjänstemän. De nuvarande funktionerna för språkträning och translatorverksamhet inom UD slås samman till en enhet. UD:s translatorsfunktion fungerar sedan något år även som hela Regeringskansliets översättningsorgan.

Östersjöfrågorna, inkl. hanteringen av de s.k. Östersjömiljarderna, har integrerats i en omorganiserad enhet för Central- och östeuropafrågor, som sedan tidigare hanterar de medel som under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd finns avsatta för samarbetet med Central- och östeuropa.

För att underlätta förberedelsearbetet inför EU-ordförandeskapet har EU-sekretariatet slagits samman med UD:s enhet för europeisk integration till en ny enhet, enheten för Europeiska unionen. Ett särskilt sekretariat, 2001-sekretariatet, har inrättats för att sköta mötesverksamheten i Sverige under ordförandeskapet. Den gemensamma EU-informationen inom Regeringskansliet har förts till UD:s press- och informationsenhet.

Genomförandet av den nya organisationen för hantering av utlänningsärenden, som beslutades förra året, har under 1999 inlets genom att tjänster som tillsätts av Statens invandrarverk har börjat inrättas på de tyngst belastade utlandsmyndigheterna. Ett administrativt samarbetsavtal mellan UD och SIV, för hantering av denna nya ordning, har undertecknats.

Ett nytt samarbetsavtal, som ersätter det gamla från 1994, och som syftar till att bättre och effektivare integrera UD:s och Sida:s fältorgani-

sation vid berörda utlandsmyndigheter har slutits under 1999.

Prioriteringar

Förberedelserna inför det svenska EU-ordförandeskapet under första halvåret år 2001 har under innevarande budgetår förstärkts och kommer under hela nästa budgetår att sätta en mycket markant prägel på verksamheten.

Etablerandet av de nya utlandsmyndigheter som är aktuella under nästa budgetår skall ske på ett så kostnadseffektivt och rationellt sätt som möjligt.

För såväl ett effektivt genomförande av EU-ordförandeskapet som för utrikesförvaltningens fortlöpande verksamhet kommer att krävas fortsatta investeringar och andra satsningar på IT-området.

Genomförandet av kompetensförsörjningsöversynens förslag utgör en viktig förutsättning för att klara av ökade och föränderliga krav på utrikesrepresentationen.

Inför den planerade sammanslagningen av de två förvaltningsanslagen i Regeringskansliet, som redovisas närmare i det följande, kommer ett förberedelsearbete att inledas i syfte att samordna de idag skilda processerna för verksamhetsplanering.

3.3 Revisionens iakttagelser

Regeringskansliet granskas av riksdagens revisorer. Riksdagens revisorer har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 1998 avseende Regeringskansliet.

3.4 Anslag

A1 Utrikesförvaltningen

Tabell 3.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Utrikesförvaltningens sparande	Belopp
1998	Utfall	1 807 447	Anslags-sparande	345 637
1999	Anslag	1 740 101	Utgifts-prognos	1 906 101

År	Förslag	Belopp
2000	Förslag	1 891 058
2001	Beräknat	1 928 384 ¹
2002	Beräknat	1 962 038 ²

¹ Motsvarar 1 896 651 tkr i 2000 års prisnivå.

² Motsvarar 1 896 651 tkr i 2000 års prisnivå.

Regeringen avser att föreslå riksdagen en sammanslagning av Regeringskansliets och Utrikesdepartementets förvaltningsanslag år 2002. Detta är inte inräknat i tabell 3.2.

Utrikesförvaltningens viktigaste uppgifter är att bevaka och främja svenska intressen, politiska såväl som handels- och biståndsrelaterade. Detta görs genom politisk, ekonomisk och handelspolitisk bevakning, genom export-, investerings- och turistfrämjande verksamhet, insatser inom kultur och information samt handläggning av migrations- och rättsfrågor.

Anslaget Utrikesförvaltningen används för de samlade förvaltningskostnaderna för departementet och de 103 utlandsmyndigheterna samt de drygt 400 honorärkonsulaten. Totalt omfattar utrikesförvaltningen ca 2400 anställda, varav omkring 1000 utgörs av lokalanställda. Till de tyngre förvaltningskostnaderna hör förutom löner och utlandstillägg till de anställda, fastighetskostnader, resekostnader för deltagande i ett stort antal internationella möten och förhandlingar, driftskostnader för en, på grund av verksamhetens art, omfattande IT- och telekommunikationsverksamhet. I anslaget ingår också kostnader för utredningar och officiella besök.

Kostnader som kan uppstå med anledning av garantier för banklån till personal respektive uppsagda anställda inom utrikesförvaltningen belastar detta anslag. Utestående lån uppgår för närvarande till 10,3 miljoner kronor.

Avvikelsen mellan anslag 1999 och prognos beror på att 166 miljoner av anslagssparandet beräknas tas i anspråk.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Utrikesdepartementets arbete under 1998 präglades av:

- samarbetet i närområdet, Norden, Östersjöområdet och Barentsregionen
- samarbetet i Europa, inom Europeiska unionen (EU), Partnerskap för fred (PFF) Organisationen för säkerhet och samarbete (OSSE), och Europarådet

– det globala samarbetet, framför allt inom FN (en närmare redogörelse finns i "Sverige i FN:s säkerhetsråd 1997-1998", aktstycken utgivna av Utrikesdepartementet, Ny serie 11:54), och i handelspolitiska sammanhang, t.ex. inom Världshandelsorganisationen (WTO), samt
 – moderniseringen av det internationella utvecklingsarbetet.

Utrikesförvaltningen medverkar i att omsätta regeringens prioritering att minska den öppna arbetslösheten i handling. Det sker genom olika åtgärder för att främja exporten samt investeringar och turism i Sverige. Sålunda öppnades under 1998 de nya utlandsmyndigheterna i Gdansk och Los Angeles med detta som främsta verksamhetsuppdrag samt inrättades ett antal s.k främjartjänster vid såväl de geografiska enheterna i departementet som vid dessa utlandsmyndigheter. Vidare fick Projektsekretariatet inom UD förstärkta resurser.

Ambassaden i Beirut har under 1999 uppväxats till full ambassad med utsänd ambassadör på platsen. Som resultat av den omstrukturering som sker av utrikespresentationen i Afrika öppnas under innevarande en ny myndighet i Kampala (Uganda) samt i början av år 2000 en i Dakar (Senegal). Samtidigt avvecklas vissa av de funktioner som funnits i form av Stockholmsbaserade ambassadörer för dessa länder. Inför Sloveniens kommande EU-medlemskap, och i enlighet med gällande praxis att hålla ambassader hos övriga EU-medlemmar, kommer Sverige att i början av år 2000 öppna en ambassad i Ljubljana.

Genom verksamhetsplaneringsprocessen formuleras allmänna och specifika mål av departementets politiska ledning till enheterna och utlandsmyndigheterna. Dessa avlämnar verksamhetsberättelser som utgör ett av underlagen vid fastställandet av nya uppdrag. Målen uppfattas utgöra en vägledning och ett stöd för att kunna arbeta målmedvetet och effektivt. Utlandsmyndigheterna anser sig i regel ha kunnat uppfylla sina mål, vilket bekräftas i de ansvariga hemmahetenas verksamhetsberättelser. De mål som enheterna ställt upp för den egna verksamheten har för många på ett effektivt sätt bidragit till den totala måluppfyllelsen. För att tillgodose de resursförstärkningar som bedömts behövas redan från hösten 1999 samt i början av år 2000 med anledning av det svenska EU-ordförandeskapet har efter en noggrann prövning beslut om sådana resursbehov fattats strax före halvårsskiftet. På grund av EU-ordförandeskapets stora betydelse

för verksamheten under år 2000 och 2001, kommer, med utgångspunkt i dessa resursförstärkningar, en tvåårig verksamhetsplanering att göras under hösten 1999.

Övriga överväganden

Regeringskansliet utgör sedan den 1 januari 1997 en enda myndighet men dess verksamhet finansieras från två skilda anslag, nämligen anslaget C1 Regeringskansliet m.m. under utgiftsområde 1 och anslaget A1 Utrikesförvaltningen under utgiftsområde 5.

För att fullfölja tidigare beslut som innebar att Regeringskansliet blev en myndighet kommer regeringen att föreslå riksdagen en sammanslagning av de båda förvaltningsanslagen till ett för myndigheten gemensamt anslag. Bakgrunden till förslaget är i korthet att samma principer bör gälla för Regeringskansliet som för alla övriga myndigheter, dvs. att förvaltningskostnaderna samlas på ett för myndigheten gemensamt anslag.

UD och övriga Regeringskansliet driver skilda men parallella processer för verksamhetsplaneringen. Inför en anslagssammanslagning måste dessa båda processer samordnas till en gemensam. Även i övrigt kräver en sammanslagning ett förberedelsearbete. För att detta arbete inte i allt för stor utsträckning skall kollidera med annan prioriterad verksamhet de närmaste åren, i första hand förberedelserna och genomförandet av EU-ordförandeskapet, anser regeringen att en sammanslagning bör genomföras per den 1 januari år 2002.

I samband med anslagssammanslagningen kommer utgiftsområde 5, som inom riksdagen handhas av Utrikesutskottet, att väsentligt ändras i och med att anslaget Utrikesförvaltningen flyttas till utgiftsområde 1 och därmed inom riksdagen övertas av Konstitutionsutskottet. Indelningen i utgiftsområden är fastslagda enligt lag i tillägg till riksdagsordningen. Med anledning av den planerade anslagssammanslagningen avser regeringen att senare återkomma med ett förslag till riksdagen om ändring i denna lag, dock senast i vårpropositionen år 2001. Innebörden av ett sådant förslag kommer att vara att de delar av nuvarande utgiftsområde 5 som blir kvar efter det att anslaget A1 Utrikesförvaltningen överflyttas till utgiftsområde 1 bildar ett nytt utgiftsområde 5. Detta utgiftsområde kommer att omfatta obligatoriska medlemsbidrag till inter-

nationella organisationer, fredsfrämjande verksamhet, information om Sverige i utlandet, nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor samt övriga utrikespolitiska frågor. För att åstadkomma en bättre samordning av stödet till likartade internationella organisationer kommer regeringen vidare att föreslå att till detta nya utgiftsområde från utgiftsområde 24 Näringsliv förs anslagsposten E6 Avgifter till vissa internationella handelsorganisationer. Detta anslag omfattar i första hand Världshandelsorganisationen (WTO).

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 1998	65 200	-	-	-
Prognos 1999	72 100	-	-	-
Budget 2000	75 100			

Inkomsterna för expeditions- och ansökningsavgifterna beräknas minska från 45 miljoner år 2000 till 30 miljoner år 2001 i och med Sveriges inträde i Schengen. Återbetalningen av lån för svenska FN-styrkor är mycket svår att beräkna, då den är beroende av FN:s återbetalningsförmåga. Minimiutbetalningen 20 miljoner förväntas dock kunna höjas till 25-30 miljoner.

Tabell 3.4 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt - kostnad)
Utfall 1998			
(varav tjänsteexport)	64 600	64 600	0
Prognos 1999			
(varav tjänsteexport)	64 200	64 200	0
Budget 2000			
(varav tjänsteexport)	64 400	64 400	0

Den övervägande delen av uppdragsverksamheten består av kostnader för specialattachéer vid utlandsmyndigheterna som har ett annat departement eller en myndighet som huvudman. Bland övrig uppdragsverksamhet kan nämnas fastighetsadministration som personal vid utlandsmyndigheterna sköter för Fastighetsverkets

räkning och Utrikesdepartementets translatorverksamhet för hela Regeringskansliet. Inga större förändringar väntas i uppdragsverksamheten nästa budgetår.

Slutsatser

De kommande åren kommer, inte minst med anledning av det första svenska ordförandeskapet för EU, att innebära nya omfattande och svåra uppgifter för utrikesförvaltningen. För att kunna leva upp till de höga ambitioner, som regeringen redovisar under inledningsavsnittet till detta utgiftsområde, vad avser svensk utrikespolitik i allmänhet och det svenska ordförandeskapet i synnerhet krävs att utrikesförvaltningen även i fortsättningen upprätthåller en hög kunskaps- och kompetensnivå. Åtgärder i detta syfte har redovisats ovan.

Vid beräkningen av anslaget för år 2000 har hänsyn tagits till den engångsbesparing på 50 miljoner kronor som drogs från anslaget år 1999 och som nu läggs tillbaka. Som redovisades i 1999 års budgetproposition har Statens invandrarverk fått ett övergripande processansvar för handläggningen av migrationspolitiska frågor och utlänningsärenden i utrikesförvaltningen, vilket innebär att resurser överförs från utgiftsområde 5 till utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.

Med anledning av att utrikeshandelsfrågorna har återförts till UD förs lönedel m. m. över från utgiftsområde 1 till utgiftsområde 5. Medel för verksamheten vid UD:s bibliotek, som slagits samman med Regeringskansliets bibliotek, förs över till utgiftsområde 1. Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 80 195 000 kr.

För år 2001 har anslaget beräknats till 1928 miljoner kronor och för år 2002 till 1962 miljoner kronor.

Tabell 3.5 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslaget 1999	1 740 101
Återlägg engångsbesparing	50 000
Återlägg engångsöverföring uo 24	3 000
Överföring uo 8	- 7 500
Överföring uo 1	20 000
Överföring uo 1	- 2 000
Pris- och löneomräkning	16 807
Valutakompensation	-9 545
Justering av premier	80 195
Förslag 2000	1 891 058

A2 Nordiskt samarbete

Tabell 3.6 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1998	Utfall	1 588	Anslags-sparande	355
1999	Anslag	1 480	Utgifts-prognos	1 755
2000	Förslag	1 494		
2001	Beräknat	1 522		
2002	Beräknat	1 553		

Från anslaget betalas kostnader för Sveriges deltagande i samarbetet inom ramen för Nordiska ministerrådet (samarbetsministrarna) och Nordiska samarbetskommittén m.fl. samarbetsorgan samt för deltagande i vissa andra former av nordiskt samarbete, däribland det svensk-norska samarbetet.

Regeringens överväganden

Outnyttjade medel under 1998 har enligt särskilt beslut disponerats som en del av regeringens stöd till Föreningen Nordens informationsverksamhet vid Arena Norden.

Regeringen beräknar anslaget för år 2000 till oförändrad nivå, dvs. 1 494 000 kronor inklusive prisomräkning.

Tabell 3.7 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	1 480
Pris- och löneomräkning	14
Förslag 2000	1 494

A3 Ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet m.m. samt diverse kostnader för rättsväsendet

Tabell 3.8 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1998	Utfall	1 667	Anslags-sparande	4 653
1999	Anslag	5 486	Utgifts-prognos	10 139
2000	Förslag	7 337		
2001	Beräknat	7 476		
2002	Beräknat	7 626		

Anslaget är uppdelat på två områden. Det ena avser tillfälligt ekonomiskt bistånd och det är efterfrågestyrt. Det omfattar bl.a kostnader för hemresa för nödställd svensk medborgare, kostnader vid allvarliga sjukdoms- eller olycksfall och för bistånd åt brottsoffer, nödvändiga kostnader för kost och logi samt kostnader för tillfredsställande rättsskydd åt frihetsberövade svenska medborgare utomlands (advokatarvoden). Antalet frihetsberövade svenska medborgare utomlands har ökat på grund av den internationellt ökade brottsligheten. Eftersänkta skulder och krav till kronofogdemyndigheterna (som tillfaller dem i de fall återbetalningskraven inbetalas) finansieras också inom ramen för tillfälligt ekonomiskt bistånd. I anslaget ingår sedan några år tillbaka även avgifter för stämningsmannadelgivning. Fr. o m. 1 januari i år har ett belopp på 1 miljon kronor tillförts anslaget för täckande av resekostnader och andra kostnader i samband med återförande av internationellt bortförda barn till hemviststaten. Från anslaget betalas också kostnader för expertgruppen för identifiering av katastrofoffer utomlands. Det andra området avser periodiskt understöd i ömmande fall till svenska medborgare bosatta utomlands, huvudsakligen i Sydamerika.

Regeringens överväganden

Det periodiska understödet minskar för varje år då antalet personer som kan få sådant blir färre. Däremot kommer frihetsberövade på grund av den stigande brottsligheten utomlands att medföra ökande kostnader för rättshjälp. Dessa utbetalningar sker i efterhand.

Anslagssparandet behöver utnyttjas mot bakgrund av att verksamheten är helt efterfrågestyrd och redovisningen av kostnader sker i efterhand; i många fall med en kraftig eftersläpning under flera budgetår. En reserv behövs för oförutsedda utgifter t.ex. för åtgärder i ärenden beträffande kidnappningar (som exempel ett aktuellt ärende i Demokratiska Republiken Kongo), svenska medborgares försvinnande utomlands (som exempel ett aktuellt ärende i Guatemala) samt utlägg för allt fler svenska pensionärer som bosätter sig utomlands bl.a. i Thailand och saknar medel för sjukvård etc.

I syfte att sprida information till utlandsresenärer kommer 50 000 kr att tas i anspråk för att bl.a. arrangera seminarier för researrangörer. Eventuellt kommer deltagande i ytterligare någon resemissa att ske under kommande år.

Fr.o.m budgetåret 2000 föreslås anslaget tillföras ett belopp på 1,8 miljoner kronor från utgiftsområde 4, anslaget F7 Diverse kostnader för rättsväsendet för att täcka departementets kostnader för delgivning som har beslutats av domstol, utlämning till Sverige, bevisupptagning utomlands, överflyttning av barn m.m.

Tabell 3.9 Beräkning av anslaget för 2000

Tusentals kronor

Anslag 1999	5 486
Pris- och löneomräkning	51
Överföring uo 4	1 800
Förslag 2000	7 337

4 Internationella organisationer

4.1 Omfattning

Verksamhetsområdet omfattar Sveriges obligatoriska bidrag till vissa internationella organisationer, i första hand Förenta nationerna, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inom EU (GUSP), Nordiska ministerrådet och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) samt fredsfrämjande verksamhet.

4.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 4.1 Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1998	Anslag 1999 ¹	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
679	954	907	908	914	933

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Budgeten för 1998 har underskridits med drygt 200 miljoner kronor. Avvikelsen är störst beträffande det obligatoriska bidraget till FN:s fredsbevarande operationer, därför att uttaxeringarna har hållits nere.

Förändringar

Verksamhetsområdets budget minskades 1999 till följd av en förutsedd lägre uttaxering till FN:s reguljära budget (särskilt avseende fredsbevarande operationer). Den under 1998 inrättade verifikationsmissionen i Kosovo, som under 1999 ersattes av en ny OSSE-mission kommer att innebära att utdebiteringen till OSSE, där en särskild bidragsskala för fredsfrämjande insatser inrättats under 1998, kan komma att fördubblas.

Prioriteringar

Fortsatt reformering och effektivisering av FN, ökade ansträngningar för att utveckla den internationella förmågan till konfliktförebyggande verksamhet och skapandet av en alleuropeisk säkerhets- och samarbetsordning. Alla möjligheter skall utnyttjas för att utveckla det nordiska samarbetet till fullo och främja en positiv utveckling i Östersjöregionen.

4.3 Resultatinformation

Sverige har under året varit fortsatt aktiv i arbetet inom de aktuella internationella organisationerna och därvid verkat för att svenska prioriteringar avspeglas i deras verksamhet. I en rad fredsfrämjande insatser med geografisk spridning har Sverige deltagit med personal. Tyngdpunkten har här inte minst legat på Västra Balkan. Vidare har Sverige främjat ett bredare synsätt på den fredsfrämjande verksamheten i olika relevanta forum.

Ytterligare resultatredovisning finns under respektive anslag.

4.4 Anslag

B1 Bidrag till vissa internationella organisationer

Tabell 4.2 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1998	Utfall	268 862	Anslags- sparande	
1999	Anslag	491 608	Utgifts- prognos	361 000
2000	Förslag	441 608		
2001	Beräknat	450 352		
2002	Beräknat	459 899		

Från anslaget betalas obligatoriska avgifter som Sverige är folkrättsligt bundet att betala för sitt medlemskap i ett antal internationella organisationer. Anslaget omfattar främst bidragen till Förenta nationerna, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) samt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inom EU (GUSP). Kostnaden för Sveriges medlemskap styrs av organisationernas budgetar. De obligatoriska bidragen uttaxeras enligt en på förhand fastställd bidragsskala, som varierar mellan organisationerna. Budgetramen för de olika organisationerna blir därmed en av de viktigaste utgiftsstyrande faktorerna. Eftersom bidragen uttaxeras i annan valuta än svenska kronor (främst US-dollar) påverkar även växelkursen utgiftsnivån. Denna påverkas också av inflationen i organisationernas verksamhetsländer.

Skillnaden mellan tillgängliga medel och utgiftsprognosen för 1999 har sin förklaring i den lägre uttaxering som förutses ske från FN:s sida avseende framför allt budgeten för fredsbevarande insatser.

Förenta nationerna

Från anslaget betalas obligatoriska kostnader för Sveriges andel till FN:s reguljära budget och FN:s fredsbevarande insatser. Vidare betalas Sveriges bidragsandel till den Haag-baserade organisationen för förbud mot kemiska vapen

(Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons, OPCW), och till Förberedande Kommissionen i Wien för upprättandet av den internationella kontrollorganisationen under fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar (Comprehensive Nuclear Test-Ban Treaty Organization, CTBTO), samt andra konventionsorgan. Från anslaget betalas också Sveriges bidragsandel för de pågående förhandlingarna i Genève om ett verifikationsprotokoll för konventionen om förbud mot biologiska vapen. Vidare täcks obligatoriska kostnader till följd av bl.a. uppföljnings- och granskningskonferenser för internationella konventioner.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Målen för Sveriges arbete i Förenta nationerna är enligt regleringsbrevet att effektivisera FN och dess kärnverksamheter, att trygga FN:s finanser och dess verksamhet långsiktigt och att förbättra betalningsdisciplinen samt verka för en amerikansk skuldreglering.

Sverige har fortsatt arbetat för att stärka och effektivisera FN och dess kärnverksamheter. Detta har skett bl.a. genom att verka för en mer effektiv och modern förvaltning av FN, inkluderande en övergång till mål- och resultatstyrning, förbättrad betalningsdisciplin och mer rättvisa bidragsskalor i syfte att trygga FN:s finanser och dess verksamhet på lång sikt. Den reformprocess som inleddes 1997 har visserligen resulterat i ett antal reformåtgärder inom olika områden men blockeras nu i stor utsträckning av politiska meningsskiljaktigheter om vilka verksamhetsområden som bör prioriteras. En fråga som i hög grad bidragit till trögheten i den fortsatta reformprocessen är USA:s skuld till FN. Ett amerikanskt förslag finns nu om att skulden ska betalas men i kombination med att USA unilateralt beslutar sänka sina bidragsandelar till FN:s reguljära budget. I den för FN:s fortsatta legitimitet angelägna reformfrågan om säkerhetsrådets arbetsformer och sammansättning har inga avgörande framsteg ännu tagits. Uttaxeringarna avseende den fredsbevarande budgeten har under 1998 fortsatt varit lägre än tidigare till följd av avvecklade missioner och få nya omfattande åtaganden.

Slutsatser

Eventuella framtida beslut om ändrade bidrags-skalor kan komma att påverka storleken av det svenska bidraget till FN:s reguljära budget. Som alltid finns också ett stort mått av osäkerhet kring vilka fredsbevarande insatser FN:s säkerhetsråd kan komma att besluta om. En omfattande insats i t.ex. Demokratiska Republiken Kongo skulle i stor omfattning påverka uttaxeringen till den fredsbevarande budgeten. Regeringen bedömer att 120 miljoner kronor bör avsättas för bidrag till FN:s reguljära budget under budgetåret 2000. Bidraget till kostnaderna för FN:s fredsbevarande operationer beräknas uppgå till 170 miljoner kronor.

Europarådet

Främjande av demokrati, respekt för mänskliga rättigheter samt rättsstatens principer är Europarådets huvuduppgift. Verksamheten sträcker sig dock över ett vitt fält och omfattar även kultur, sociala frågor etc. Europarådet arbetar framförallt genom normbildning i form av konventioner och rekommendationer men har även ett biståndsprogram inriktat på Öst- och Centraleuropa.

Sveriges obligatoriska grundavgift samt medlemsbidrag för s.k. partsavtal utgör de huvudsakliga kostnaderna under anslaget.

Sveriges andel av den reguljära budgeten uppgick år 1999 till 2,18%. Europarådets reguljära budget för år 2000 är inte fastställd. En mindre ökning kan dock förväntas på grund av de nya uppgifter som ålagts organisationen, såsom den nya domstolen och funktionen som kommissarie för de mänskliga rättigheterna. Därutöver kommer en viss höjning av det totala svenska bidraget att ske på grund av Sveriges anslutning till partsavtalet för bekämpande av korruption

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I regleringsbrevet har som mål angivits att genom medlemskapet i Europarådet bidra till demokratiseringsprocessen i de nya medlemsländerna, att verka för främjandet av skyddet för barn och uppföljning av övriga beslut från Euro-

parådets toppmöte 1997 samt att verka för att den nya domstolen blir ett slagkraftigt instrument för att främja de mänskliga rättigheterna.

Övervakningen i Europarådet av medlemsländernas åtaganden har varit av betydelse som ett led i de nya medlemmarnas demokratiseringsprocess. Från svensk sida fästes särskild vikt vid barnfrågorna under Europarådets toppmöte och som ett resultat av barnprogrammet inrättades ett "forum för barn" i slutet av år 1998. Den nya domstolen inrättades i slutet av förra året och det är ännu för tidigt att dra några slutsatser om resultatet av denna reform.

Slutsatser

Europarådets arbete med dess tonvikt på demokrati och mänskliga rättigheter faller väl in under prioriteringarna i den svenska utrikespolitiken. De nya medlemmarnas anslutning till Europarådets normsystem har varit ett viktigt bidrag för att inlemma dessa länder i den europeiska värdemenskapen. Regeringen beräknar preliminärt bidraget till Europarådet till 36,5 miljoner kronor för budgetåret 2000.

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)

Från anslaget betalas obligatoriska kostnader för Sveriges andel av OSSE:s integrerade budget, gemensamt beslutade särskilda budgetar, OSSE:s kommunikationssystem, OSSE:s skiljedomstol i Genève samt vissa andra av organisationen debiterade gemensamma kostnader. 1998 var det första året som en särskild bidragskala för större missioner tillämpades, enligt beslut vid ministermötet i Köpenhamn 1997. Köpenhamnsbeslutet innebär att de belopp som tidigare samlades in som frivilliga bidrag nu till största delen täcks av uttaxeringar enligt en fastställd skala. Som större missioner räknas OSSE-missionerna i Bosnien-Hercegovina och Kroatien samt den under 1998 upprättade missionen i Kosovo. Sveriges andel av budgeten för de större missionerna uppgår till 4,07%. Sveriges andel av den övriga gemensamma budgeten uppgår till 3,55%. Totalt uppgick den svenska bidragsdelen under 1998 till ca 48 miljoner kronor.

Sveriges andel av den gemensamma budgeten för 1999, exklusive Kosovo-missionen (KVM),

uppgår till ca 35,3 miljoner kronor. Den svenska delen av budgeten för KVM under ett år beräknades initialt uppgå till ca 40 miljoner kronor. Under 1999 har Sverige inbetalat ca 17,4 miljoner kronor för KVM i enlighet med beslut om utgiftsbemyndigande och i avvaktan på en fastställd KVM-budget. Budgeten för en ny OSSE-insats i Kosovo för andra halvåret 1999 är inte fastställd, men kostnaderna uppskattas till 72,5 miljoner euro (ca 638 miljoner kronor). Den svenska andelen därav kan beräknas till 26 miljoner kronor. Av de 17,4 miljoner kronor som Sverige inbetalat för KVM kan 7,8 miljoner kronor beräknas komma att avräknas som överskott. För svenskt vidkommande torde det obligatoriska bidraget till den totala gemensamma budgeten för 1999 komma att uppgå till 70 miljoner kronor.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Sveriges mål för OSSE:s verksamhet enligt regleringsbrevet är dess fortsatta utveckling som ett regionalt säkerhetsorgan för kris- och konflikthantering, en förbättrad tillämpning av de åtaganden som medlemsstaterna gjort och till fortsatt utveckling av det normativa regelverket, samt europeisk rustningskontroll. Sverige verkar för en ytterligare utveckling av kapaciteten för konfliktförebyggande och krishantering samt främjande av respekten för demokrati, rättstatens principer och de mänskliga rättigheterna genom deltagande i fältmissioner och i valövervakning.

Sverige deltar aktivt i OSSE:s arbete. OSSE spelar en allt viktigare roll i den framväxande nya europeiska säkerhetsordningen. Under 1999 har en stark betoning i OSSE:s arbete legat på fältrepresentation på Balkan och framför allt i Kosovo. I slutet av 1998 upprättades OSSE:s verifikationsmission i Kosovo (KVM). Missionens personaltak uppgick till 2000 personer. Sverige ställde totalt 74 personer till missionens förfogande. På grund av den allt svårare säkerhetssituationen under våren 1999 tvingades KVM evakuera i mars 1999. En mindre kärngrupp fortsatte att verka i Makedonien och Albanien. Dess uppgift var att planera för OSSE:s fortsatta uppgifter i Kosovo samt att stödja UNHCR:s flyktingmottagande. KVM avslutades den 9 juni och ersattes av en Transitional Task Force. Denna avslutades i sin tur den 1 juli 1999 då Ständiga

Rådet samtidigt upprättade den nya OSSE-missionen i Kosovo. Denna mission kommer att utgöra en integrerad del av FN:s civila mission i Kosovo (UNMIK). Storleksordningen på den nya OSSE-insatsen antas uppgå till minst 500 personer. Sverige bidrar med upp till 40 personer. OSSE svarar även fortsatt för civilpolismissionen i östra Slavonien, Kroatien, en uppgift som man övertog från FN i oktober 1998.

I november 1999 kommer OSSE att hålla ett toppmöte i Istanbul med deltagande av OSSE-ländernas stats- eller regeringschefer. Före mötet i Istanbul kommer en översynskonferens att äga rum under hösten. Huvudpunkten för toppmötet beräknas bli antagandet av en säkerhetsstadga, som bl.a. definierar OSSE:s roll inför 2000-talet. Vidare är förväntningarna att toppmötet skall leda till en förstärkning av OSSE:s operativa förmåga och därmed främst en förstärkning av dess sekretariat i Wien. Detta är nödvändigt för att organisationen skall kunna möta de nya utmaningar och därmed krav som man ställs inför. Antagandet av ett moderniserat CFE-avtal och ett reviderat Wiendokument är andra viktiga frågor för toppmötet.

Slutsatser

Som framgår under resultatinformationen pågår kontinuerligt arbete att uppfylla målen inom ramen för OSSE och med stöd av beslutade svenska insatser. De svenska insatserna inriktas på att uppnå de uppställda målen. Genom vårt arbete inom OSSE har vi kunnat aktivt verka för att stärka organisationens roll, dess instrument och fältmissioner. Ett konkret exempel där Sverige bidragit är framtagandet av en utbildningsstrategi. Sverige ställer vidare under ett år externa revisorer till OSSE:s förfogande.

Det föreligger ännu osäkerhet angående OSSE:s budget för år 2000 och därigenom även storleken på det svenska bidraget. Det svenska bidraget till OSSE:s budget för Kosovo kan preliminärt uppskattas till 49 miljoner kronor medan bidraget till övriga delar av den gemensamma budgeten preliminärt beräknas till 36 miljoner kronor, dvs totalt 85 miljoner kronor för år 2000.

Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inom EU (GUSP)

Från anslaget betalas obligatoriska kostnader för Sveriges deltagande i det mellanstatliga samarbetet inom EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP). Genomförandet sker genom beslut om gemensamma åtgärder, gemensamma ståndpunkter och gemensamma strategier. Särskilda sändebud kan också utses med mandat att följa en viss fråga.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Målet för Sveriges deltagande i GUSP är att möjliggöra ett aktivt engagemang inom GUSP-samarbetet, att säkerställa finansieringen av för Sverige prioriterade insatser, i de fall där enhälligt beslut fattats av EU:s medlemsstater om nationell finansiering av det gemensamma EU-agerandet samt att därigenom bidra till ett snabbt och effektivt beslutsfattande inom GUSP.

Sverige söker fortsatt bidra till ett snabbt och effektivt GUSP. Finansieringen av för Sverige prioriterade insatser bör därför säkerställas. Anslaget väntas liksom hittills användas för att täcka obligatoriska kostnader för insatser i de fall där nationell finansiering av gemensamma insatser är påkallad. Hittills har detta främst gällt uttaxeringar avseende ECMM, dvs gemenskapens övervakningsgrupp i det f.d. Jugoslavien. En fortsatt viktig uppgift för denna grupp blir att bevaka händelseutvecklingen i området kring Kosovo.

Slutsatser

Det kommande året kan väntas präglas av tillämpningen av de nya instrumenten för GUSP. En uttalad ambition finns hos medlemsstaterna att öka EU:s handlingsförmåga och effektivitet, inte minst vad gäller krishantering och konfliktförebyggande.

Enligt Amsterdamfördraget blir gemenskapsfinansiering huvudregel för alla beslut i GUSP, med undantag för dem inom försvarsdimensionen. Rådet kan dock frånga huvudregeln genom ett enhälligt beslut. I de fall gemenskapsfinansiering inte tillämpas är huvudregeln nationell finansiering fördelad mellan medlemsstaterna en-

ligt en s.k. BNI-nyckel (dvs. i proportion till respektive medlemslands bruttonationalinkomst). Kostnader för krishanteringsinsatser kommer enligt huvudregeln att uttaxeras medlemsstaterna.

En fortsatt beredskap för nationell finansiering av insatser inom GUSP krävs. Nuvarande anslagsnivå, 8,4 miljoner kronor, bör bibehållas.

Övriga internationella organisationer

Övriga internationella organisationer innefattar de obligatoriska bidragen till Permanenta skiljedomstolen i Haag, den s.k. Fact Finding Commission under första tilläggsprotokollet till Genève-konventionerna, havsrättsdomstolen i Hamburg, havsbottenmyndigheten i Kingston, CCAMLR (Convention on the Conservation of Antarctic Marine Living Resources), sekretariatet för Östersjöstaternas råd, deltagande i Wassenaar-arrangemanget och andra internationella exportkontrollarrangemang samt eventuella kostnader för skattejustering av pensioner för svensk personal som arbetat i de s.k. koordinerade organisationerna. Hit hör också Sveriges bidrag till Haagakademien för internationell rätt och till Internationella institutet för humanitär rätt i San Remo.

Arktiska rådet bildades år 1996 av de åtta arktiska staterna Danmark, Finland, Island, Kanada, Norge, Ryssland, Sverige och USA och utgör ett mellanstatligt samarbete. Arktiska ursprungsbefolkningar ingår som permanenta representanter. Rådet skapades som ett forum för att främja samarbete och samordning särskilt vad gäller hållbar utveckling och miljöskydd i norr och utvecklades ur den s.k. Rovaniemi-processen. Detta arbete förs nu vidare inom ramen för Arktiska rådet.

Vid Arktiska rådets första ministermöte i Iqaluit, den nya provinshuvudstaden i Nunavut, Kanada, i september 1998, antogs en deklaration med riktlinjer för det fortsatta arbetet, den s.k. Iqaluit-deklarationen. Ordförandeskapet i Rådet övergick samtidigt från Kanada till USA. Länderna har identifierat ett antal områden av gemensamt intresse, såsom mänsklig hälsa, marina levande resurser, hållbara livsmönster, kommunikationer, landsbygdens infrastruktur och turism. En central fråga är finansieringen av aktiviteter och projekt. Det saknas ett gemensamt åtagande för finansiering av dessa aktiviteter lik-

som för ursprungsbefolkningarnas deltagande och för de olika sekretariatsfunktionerna. Sverige bör dock bidra på lämpligt sätt och under Övriga internationella organisationer har avsatts del av regeringens bidrag till Arktiska rådet. Medel för Sveriges bidrag till finansiering av samarbetet inom Barentsrådet och Barents Regionråd har avsatts under utgiftsområde 7 Bistånd.

Sverige kommer i egenskap av observatör i Västeuropeiska unionen (VEU) att fr. o. m år 2000 erlägga en avgift för observatörsskapet

Preliminärt beräknas bidragen till 21,7 miljoner kronor för budgetåret 2000.

På grund av risken att statens utgiftstak skulle överskridas har anslaget B1 ålagts en besparing på 50 miljoner kronor under 1999, d.v.s. tillgängliga medel är 441 608 000 kronor. Samma belopp föreslås för år 2000.

B2 Nordiska ministerrådet

Tabell 4.3 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	267 745	Anslags- sparande	
1999	Anslag	290 043	Utgifts- prognos	268 805
2000	Förslag	291 717		
2001	Beräknat	286 660		
2002	Beräknat	292 737		

Från anslaget betalas kostnader för Sveriges andel till Nordiska ministerrådets budget.

Faktorer som styr utgifterna under detta anslag är utvecklingen av organisationens budget, Sveriges andel av budgeten samt valutaförändringar. Utgifterna betalas till större delen i danska kronor.

Som närmare redogjordes för i budgetpropositionen för år 1997 sker en justering av kostnaderna för studentutbyte i de nordiska länderna över Nordiska ministerrådets budget. Vanligtvis erlägger Sverige därmed en lägre avgift.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

I regleringsbrevet har som mål angivits att utveckla det nordiska samarbetet som en del av Sveriges Europapolitik och utnyttja de nordiska

samarbetsstrukturerna för avstämning och agerande i EU/EES-frågor, att verka för att nordiskt samarbete med närområdet blir ett strategiskt komplement till bilaterala insatser och annat regionalt samarbete, att fullfölja reformeringen av det nordiska samarbetet i syfte att koncentrera det och utveckla den språkliga och kulturella gemenskapen, att utöva Sveriges ordförandeskap i det nordiska samarbetet år 1998 aktivt med ambitionen att göra samarbetets politiska och strategiska dimensioner tydliga samt att följa upp de svenska initiativen om närmare nordisk samverkan för ökad sysselsättning liksom för omställning till ett ekologiskt hållbart Norden.

Arbetsåret 1998 präglades starkt av att Sverige ansvarade för ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet.

Sveriges ambition var att koncentrera ordförandeskapet på ett par viktiga profilfrågor, nämligen samverkan för ökad sysselsättning och uppgiften att göra Norden och dess närområden till en ekologiskt hållbar region. Därtill kom frågorna om avveckling av gränshinder för boende, arbete och företagande över gränserna i Norden. Från svensk sida har initiativ tagits för att utreda frågorna om en bättre exponering av det nordiska samarbetet i huvudstäderna.

Sverige har fortsatt verkat för att utveckla det nordiska samarbetet på de tre huvudområdena inom - nordiskt samarbete, Norden-EU/EES och Norden-närområdet.

EU/EES-frågorna är en stående punkt på dagordningen vid nordiska ministerrådets möten. Den nordiska samarbetsorganisationen utnyttjas löpande för avstämning och agerande i europafrågor. De nordiska samarbetsministrarna har årliga möten med de nordiska EU-ambassadörerna. En utbytesordning har tagits i bruk för att göra det möjligt för tjänstemän från ministerrådet att en tid tjänstgöra på en nordisk representation i Bryssel.

Samarbetet med närområdet har utökats och en översyn görs av ministerrådets insatser på längre sikt. Närområdesinsatserna utformas i dialog med berörda samarbetsorganisationer, bl.a. genom möten med Baltiska ministerrådet.

Arbetet med att effektivisera den nordiska samarbetsorganisationen har gått vidare. En omorganisation har gjorts av Nordiska ministerrådets sekretariat och anställningsvillkoren för personalen har moderniserats. Arbetet med att se över styrningen och kontrollen av de nordiska institutionerna har förts vidare.

Nordiska ministerrådet fastställde i november 1998 ministerrådets budget för år 1999. Budgeten uppgår till totalt 732 miljoner danska kronor. Sveriges andel av Nordiska ministerrådets budget för verksamhetsåret 1999 är 34,1 % enligt den fördelningsnyckel som tillämpas.

Slutsatser

I det budgetförslag som ministerrådet utarbetat för år 2000 uppgår budgeten till oförändrat 732 miljoner danska kronor. Sveriges andel av budgeten minskar till 33,7 %. Områden som prioriteras är utbildning, forskning och IT-samarbete. Medel har reserverats för en bättre exponering av nordiskt samarbete i Stockholm. Den budgetmässiga tyngdpunkten ligger fortsatt på kultur, utbildning och forskning. Satsningarna på närområdet förblir oförändrade. Nordiska ministerrådets budget för 2000 kommer, efter behandling i Nordiska rådet, att fastställas i november 1999. Då kommer också prisomräkning att ske.

Anslaget har beräknats till 291,7 miljoner kronor för budgetåret 2000.

Tabell 4.4 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	290 043
Besparing	- 2 040
Pris - och löneomräkning	3 450
Valutakompensation	264
Förslag 2000	291 717

B3 Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)

Tabell 4.5 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1998	Utfall	20 052	Anslags-sparande	
1999	Anslag	26 300	Utgifts-prognos	22 000
2000	Förslag	26 856		
2001	Beräknat	27 388		
2002	Beräknat	27 968		

OECD är ett samarbetsorgan för regeringarna i världens ledande industriländer till stöd för deras ekonomiska utveckling. OECD:s syfte är att bidra till att utveckla världsekonomin och verka för att den ekonomiska expansionen sker enligt sunna principer samt bidra till en ökning av världshandeln på multilateral icke-diskriminerande basis. OECD:s kompetens ligger i analyser och policydialoger inom områdena ekonomi, ekonomisk politik och internationella handelspolitik. OECD har under årens lopp successivt tillförts nya uppgifter så att organisationen idag täcker nästan alla samhällsområden däribland bistånds-, jordbruks-, arbetsmarknads-, social-, miljö-, utbildnings-, närings- och energipolitik. Många frågor idag berör ett flertal politikområden och allt fler projekt blir tvärssektoriella. Hållbar utveckling är ett exempel på en sådan horisontell fråga. Bland andra högaktuella projekt kan nämnas kampen mot mutor och korruption, "corporate governance", elektronisk handel och regleringsformer.

Samtidigt som OECD:s budget har ökat som en följd av utvidgningen av medlemskretsen har det varit en medveten politik att söka nedbringa den totala kostnaden för den ordinarie budgeten med 10% över en treårsperiod. Arbetet med budgetfrågorna har de senaste åren varit mycket tidskrävande och nedskärningsprocessen har inte löpt utan svårigheter. För 1999 har budgetförhandlingar pågått sedan sommaren 1998 och beslut om budgeten togs först i april 1999. Nu finns beslut att behålla organisationen på oförändrad nivå, enighet om en ny bidragsskala och en ny budgetprocedur.

Diskussioner pågår f.n. inom OECD om hur pensionsskulden ska lösas. Sannolikt kommer den svenska avgiften till OECD från år 2000 att öka med ett belopp i storleksordningen 3-4 milj. franska francs per år.

Utöver den egna budgeten administrerar OECD bidragen till vissa närstående internationella organ och aktiviteter. I anslaget inkluderas därför även Sveriges bidrag till bl.a. det internationella energiprogrammet (International Energy Agency; IEA), Europeiska Transportministerkonferensen (European Conference of Ministers of Transport; ECMT), Centret för utbildningsforskning (Centre for Educational Research and Innovation, CERI) samt olika specialprogram.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Målet är att genom medlemskapet i OECD arbeta för långsiktig ekonomisk tillväxt och finansiell stabilitet i medlemsländerna och för expansion av världshandeln på multilateral och icke diskriminerande basis.

Sverige ger arbetet inom OECD hög prioritet. Svenska departement och myndigheter gör bedömningen att de får en god utdelning av OECD-samarbetet då Sverige genom medlemskapet i OECD får tillgång till organisationens analyser, deltar i diskussioner och därigenom får del av andra medlemsländers erfarenheter samt medverkar i formuleringen av gemensamma målsättningar vilket främjar den långsiktiga tillväxten och den finansiella stabiliteten i medlemsländerna. Medlemskapet i OECD och arbetet inom organisationen är av direkt relevans för den svenska ekonomiska politiken. Sekretariatets analyser är av stort värde för regeringens överväganden på många olika områden. Sverige deltar aktivt i alla OECD:s aktiviteter dels genom ett stort antal tillresande experter, dels genom den permanenta svenska delegationen. Regelbundna samråd sker mellan samtliga departement och myndigheter som berörs av OECD:s verksamhet.

Slutsatser

OECD:s budget löper per kalenderår och fastställs i december. Faktorer som styr utgifterna under detta anslag är dels utvecklingen av organisationens budget, dels valutakursförändringar. Beloppet betalas i franska francs. Med ledning av tillgängligt underlag har anslaget beräknats till 26,9 miljoner kronor för budgetåret 2000.

Tabell 4.6 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	26 300
Pris och löneomräkning	309
Valutakompensation	247
Förslag 2000	26 856

B4 Fredsfrämjande verksamhet

Tabell 4.7 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1998	Utfall	74 823	Anslags-sparande	124 043
1999	Anslag	146 333	Utgifts-prognos	203 000
2000	Förslag	147 416		
2001	Beräknat	149 815		
2002	Beräknat	152 352		

Anslaget B4 Fredsfrämjande verksamhet uppgick 1998 till 143 409 000 kr. Genom att regeringen i regleringsbrevet för 1998 beslutade att Försvarsmakten, utöver 49,5 miljoner kronor från anslaget B4, fick disponera också visst utrymme (37,3 miljoner kronor) av den ingående reservationen på äldreanslaget B9 för delfinansiering av redan pågående insatser, kunde ett relativt omfattande belopp inom B4 reserveras för eventuellt nya/utökade missioner. I regeringsbeslut våren 1998 om svensk minröjningsinsats i Västsahara har äldreanslaget B9 härutöver belastats av Försvarsmakten med 15 miljoner kronor. Under 1999 har vidare beslutats att anslaget får belastas av Försvarsmakten med sammanlagt 67 miljoner kronor för eventuell svensk militär medverkan i en internationell insats i Kosovo under 1999.

Under 1999 kommer anslaget B4 sannolikt att utnyttjas helt. Därutöver kommer anslagssparandet att behöva tas i anspråk, bl.a. för att möjliggöra svensk medverkan i FN:s polisinsats samt OSSE:s mission i Kosovo.

Det ligger i sakens natur att efterfrågan på svensk medverkan i internationella fredsfrämjande insatser styrs till tid och omfattning av faktorer till största delen utanför vår egen kontroll. Anslagsförbrukningen är visserligen någorlunda förutsägbar vad gäller pågående missioner där Sverige redan medverkar. Däremot kan den fluktuera kraftigt och är mycket svåröversäglig när det gäller nya insatser. Ett exempel på detta är det svenska deltagandet i den under 1998 upprättade verifikationsmissionen i Kosovo (KVM) som sommaren 1999 avslutades och ersattes av en ny mission. Från anslaget avsattes hösten 1998 20 miljoner kronor för KVM och i juni 1999 35 miljoner kronor för det svenska deltagandet i den nya missionen. Det sistnämnda beloppet avser en period av ett år. Den omfattande polisinsatsen i Kosovo är ett annat exempel på en tillkommande mission under år 1999 vilken innebär en stor belastning på anslaget (ca 45 miljo-

ner kronor på årsbasis). I sammanhanget bör framhållas att efterfrågan på svensk såväl militär, polisiär som annan civil personal ökat från FN:s, OSSE:s, EU:s (ECMM) och andra organisationers sida. Finansiering av svensk medverkan i internationella fredsfrämjande insatser sker även genom utnyttjande av anslag inom utgiftsområde 6, Totalförsvaret samt utgiftsområde 7, Internationellt bistånd.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Målet för den fredsfrämjande verksamheten är att möjliggöra för Sverige att genom deltagande i fredsfrämjande insatser, i första hand inom ramen för FN och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, medverka till att stärka möjligheterna att bidra till konfliktlösning, samt till insatser till skydd av mänskliga rättigheter och humanitär verksamhet. Vidare att med bred geografisk spridning stödja konkreta fredsfrämjande insatser genom att på begäran av FN, enligt beslut av OSSE, EU eller annat bilateralt eller mellanstatligt organ, ställa observatörer, civilpolis m.fl. till förfogande för konfliktförebyggande, fredsbevarande och annan fredsfrämjande verksamhet inklusive skydd av mänskliga rättigheter, sanktionsövervakning, planerings- och förhandlingsarbete eller övervakningsverksamhet (insatser med väpnad trupp finansieras över utgiftsområde 6).

Sverige har under 1998 och första hälften av 1999 haft ett bibehållet starkt engagemang i policyfrågor avseende fredsfrämjande verksamhet. Även genom konkret deltagande i fredsfrämjande insatser har vi sökt verka för internationell fred och säkerhet och för att stärka säkerhetsrådet och FN i övrigt liksom dess förmåga inom området. Insatserna inom OSSE:s ram har på motsvarande sätt stärkt den regionala säkerheten i Europa. Sverige har deltagit med observatörer, poliser och experter i ett stort antal missioner med bred geografisk spridning. Sådan personal har deltagit i missioner i bl.a. Guatemala, Angola, Bosnien, Kroatien, Albanien, Kashmir, Irak, Kosovo, Korea, Georgien, Västsahara, Libanon och Östtimor. Sverige har varit pådrivande i det fortsatta arbetet med att etablera en multinationell snabbinsatsstyrka (SHIRBRIG) till FN:s förfogande. Sverige övertog ordförandeskapet den 1 juni 1999. Initiativet i säkerhetsrådet 1997

om polisens roll i fredsfrämjande insatser följdes upp av ett civilpolisseminarium i FN:s regi i New York våren 1998. Engagemanget i att bygga upp en afrikansk kapacitet för fredsfrämjande har fortsatt genom exempelvis bidrag såväl finansiellt som personellt till övningar i området och i form av stöd till relaterade projekt i södra Afrika. Det bör vidare framhållas att en svensk handlingsplan för att stärka internationell konfliktförebyggande verksamhet presenterats under våren 1999.

Under 1998, Sveriges andra år som medlem i FN:s säkerhetsråd, verkade vi för att rådet skulle agera på ett resultatorienterat sätt som stärker dess relevans och medlemsstaternas förtroende och stöd för dess beslut. Vidare har Sverige sökt stärka den internationella förmågan att förebygga konflikter och tidigt ingripa när väpnad konflikt brutit ut samt att stärka FN:s fredsfrämjande insatser och åstadkomma en effektivare samordning av FN:s politiska, militära, polisiära, civila och humanitära resurser vid sådana insatser.

Sverige har under 1998 och under första hälften av 1999 fortsatt deltagit aktivt i OSSE:s arbete. En viktig insats därvidlag har varit de svenskar som Sverige ställt till OSSE:s förfogande för deltagande i flera missioner. I den under våren upprättade verifikationsmissionen i Kosovo deltog totalt 74 personer. Sverige har också deltagit i OSSE-missioner i Albanien, Bosnien, Estland, Georgien, Kroatien och Makedonien. Dessutom ställde Sverige i juni 1999 externa revisorer till OSSE:s förfogande under ett år.

Vidare har Sverige ställt personal till förfogande för VEU:s rådgivande polisinsats i Albanien, MAPE. Sverige har ledningsansvaret för EU/VEU:s insats på minröjningsområdet i Kroatien, WEUDAM.

Slutsatser

De mål som hänvisats till ovan kommer att vara vägledande för användandet av anslaget också under år 2000. I Kosovo kan det nu beslutade deltagandet med poliser, observatörer och vissa civila experter förväntas ligga kvar på samma nivå som innevarande år. Beroende på utvecklingen i vissa afrikanska konfliktområden kan det bli aktuellt med förfrågningar om svensk medverkan i och stöd för insatser i t.ex. Demokratiska Republiken Kongo, Etiopien/Eritrea, Angola samt Sierra Leone. Dessutom kommer Sverige att intensifiera arbetet med att i högre grad inrikta den

fredsfrämjande verksamheten på konfliktförebyggande åtgärder, bl.a. inom ramen för det handlingsprogram för konfliktförebyggande verksamhet, som tagits fram inom Utrikesdepartementet.

Ordförandeskapet i det multinationella samarbetet med att skapa en multinationell snabbinsatsstyrka till FN:s förfogande (SHIRBRIG) blir en viktig uppgift under perioden juni 1999 t.o.m. maj 2000. Sverige kommer under år 2000 att fortsatt verka för en utvecklad roll för poliser i fredsfrämjande insatser. I sammanhanget kan noteras att huvudmannskapet för svenska poliser i internationella insatser enligt årets budgetproposition överförts från Försvarsmakten till Rikspolisstyrelsen.

Anslaget kommer vidare att utnyttjas för stöd till andra former av insatser inom området fredsfrämjande och mänskliga rättigheter dels i form av finansiering av utländska elevers deltagande i förberedande kurser för FN-tjänstgöring arrangerade av Sverige men också genom direkt stöd till internationella seminarier, konferenser och forskningsprojekt. Finansiellt stöd kan vida-

re lämnas till enskilda organisationer som bedriver verksamhet inom området. Särskilda medel kommer att avsättas för att följa upp handlingsprogrammet för konfliktförebyggande verksamhet.

Sverige kan också i ökad utsträckning ombes ge finansiellt stöd till insatser som genomförs inom ramen för regional och subregional krishantering, inte minst i Afrika. Detta kan komma att ske t.ex. genom bidrag till särskilt upprättade fonder inom FN-systemet.

Med det utnyttjande av anslagssparandet som förutsätts nödvändigt för gjorda och kommande åtaganden (Kosovo, Afrika m.fl.) föreslås anslaget för år 2000 uppgå till 147 416 000 kr.

Tabell 4.8 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	146 333
Pris- och löneomräkning	1 083
Förslag 2000	147 416

5 Information om Sverige i utlandet

5.1 Omfattning

Verksamhetsområdet Information om Sverige i utlandet omfattar anslaget till Svenska institutet för att sprida kunskap om Sverige i utlandet och svara för utbyte med andra länder inom kultur, utbildning, forskning och samhällsliv i övrigt samt anslaget till de svenska utlandsmyndigheterna för informations- och kulturutbytesverksamhet, pressverksamhet och integrerade främjandeinsatser inklusive medel till Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet (NSU) för strategiskt sverigefrämjande insatser.

Ändamålet med verksamheten är att skapa goodwill och förtroende för Sverige som samarbetspartner och därmed främja svenska intressen och bidra till tillväxt och sysselsättning. De svenska utlandsmyndigheterna utgör regeringens främsta instrument för att genomföra detta mål i enskilda länder.

5.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 5.1 Utgiftsutvecklingen

Milljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1998	Anslag 1999 ¹	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
61	67	68	71	69	68

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Dialog, rapportering och utvärdering ger stöd för uppfattningen att målsättningarna för verksamheten har uppfyllts väl. Verksamhetens övergripande mål och inriktning har legat fast och verksamheten har utförts inom angivna ramar. Kraven och förväntningarna har dock fortsatt att öka. Genomförandet av informations- och kulturinsatser i utlandet är starkt beroende av nationella och lokala samarbetspartners.

Förändringar

Svenska institutets uppdrag och instruktion fick en ny dimension i samband med att institutet den 1 januari 1998 omvandlades från stiftelse till myndighet: att främja svenska intressen och bidra till tillväxt, sysselsättning och kulturell utveckling i Sverige.

Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet fick budgetåret 1999 sin första egna budget för en treårsperiod 1999-2001 inom ramen för regeringens satsning på Europafrågor i vårpropositionen 1998 (prop. 1997/98:150).

Prioriteringar

Inom anslaget C1 Svenska institutet skall insatser i Västeuropa prioriteras, då behovet av sådana insatser accentuerats genom medlemskapet i EU.

Under anslaget C2 Övrig information om Sverige i utlandet skall insatser i Västeuropa, Nordamerika och vissa länder i Asien prioriteras.

Särskild tonvikt skall läggas på information om Sverige som ledande industri-, IT-, kultur-, musik- och miljötekniknation. Medlen till Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet (NSU) skall prioritera insatser och projekt till stöd för en resultatriktad, integrerad främjandeutveckling i Europa.

Sveriges första ordförandeskap i EU 2001 är ett informationstillfälle att planera för och uppmärksamma redan år 2000. Evenemang som föranleder särskilda insatser är världsutställningen i Hannover, där Svenska institutet samordnar Sverigeinformationen, och det nordiska vikingajubileet i USA – som är en del av det officiella amerikanska millenniefirandet. Arkitekturåret 2001 kommer att förberedas och behovet av insatser, också på formgivnings- och designområdet, bör uppmärksammas. Kulturens centrala roll i presentationen av Sverige i utlandet bör framhåvas.

5.3 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket (RRV) har i sin revisionsberättelse för Svenska institutet redovisat en invändning, nämligen att sociala avgifter och skatt inte betalats på två avgångsvederlag.

5.4 Anslag

C1 Svenska institutet

Tabell 5.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	49 445	Anslags-sparande	1 427
1999	Anslag	51 826	Utgifts-prognos	53 253
2000	Förslag	55 644		
2001	Beräknat	55 933 ¹⁾		
2002	Beräknat	56 927 ²⁾		

¹⁾ Motsvarar 55 000 tkr i 2000 års prisnivå.

²⁾ Motsvarar 55 000 tkr i 2000 års prisnivå.

Anslaget, som är Svenska institutets huvudanslag, finansierar Sverigeinformation, kulturutbyte, utbildnings- och forskningsutbyte (stipendier, stöd till svenskundervisning i utlandet) samt Svenska kulturhuset i Paris. Verksamheten genomförs i samverkan med bl.a. den svenska utri-

kesförvaltningen samt nationella och utländska samarbetspartner.

Svenska institutet har därutöver anslag för biståndsrelaterade insatser i Central- och Östeuropa (utgiftsområde 7), för uppdrag på utbildnings- och forskningsområdet (utgiftsområde 16 resp. utgiftsområde 14) och för insatser som rör internationellt kulturutbyte (utgiftsområde 17). Till detta kommer ett antal särskilda uppdrag.

Den totala budgeten uppgick 1998 till ca 192,8 miljoner kronor, varav anslaget C 1 utgjorde ca 50,7 miljoner. Anslagsbehållningen vid bokslutet avsåg medel som beslutats för insatser under 1998, men där en viss del av betalningarna sker 1999.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Målen för Svenska institutet är enligt regleringsbrevet att producera material och tjänster för en grundläggande informations- och kulturutbytesverksamhet i förhållande till andra länder, att stärka det svenska samhällets internationella kompetens beträffande Sverigeinformation och kunskapsutbyte, att i samarbete med olika aktörer genomföra ett aktivt informations-, kultur- och erfarenhetsutbyte, framför allt med Västeuropa, till stöd för Sveriges utbyte med länderna i denna region samt för det allmänna Sverigefrämjandet, att tillhandahålla information om Sverige av god kvalitet som tillgodoser kravet på en saklig, snabb och aktuell information om svenskt samhälls- och kulturliv till utländska målgrupper, att upprätthålla en informations-, service- och samordningsroll gentemot de svenska utlandsmyndigheterna som tillgodoser dessas behov av att kunna förmedla såväl efterfrågestyrd som aktiv information om Sverige samt genomföra riktade projekt till olika målgrupper, att spela en aktiv roll inom Sverigefrämjandet till stöd för ökad tillväxt och sysselsättning samt att främja kunskapsöverföring till Central- och Östeuropa och tredje världen.

Årsredovisningen för 1998 i kombination med en löpande dialog med Svenska institutet och utlandsmyndigheterna ger regeringen stöd för bedömningen att SI väl uppfyllt sina mål. Institutet har tillhandahållit en bred och saklig information om Sverige som svarat mot utländska målgruppers efterfrågan, förstärkt sin serviceroll gentemot de svenska utlandsmyndigheterna

samt initierat och medverkat till utbyten inom kultur och samhällsliv samt utbildning och forskning. SI:s stöd till den akademiska svenskundervisningen i utlandet har gjort det möjligt för ett stort antal utländska studenter att lära sig svenska. De medel som SI fördelat till kulturellt utbyte och projektförberedelser har i många fall resulterat i konkret samarbete mellan svenska och utländska parter. Bedömningen är att SI:s insatser bidragit till att skapa förtroende och goodwill för Sverige som internationell samarbetspartner samt bidragit till ökat internationellt utbyte på väsentliga områden och ökade mellanfolkliga kontakter.

Antalet utbytesprojekt och produktioner finansierade via SI:s huvudanslag, inom vilket Västeuropa skall prioriteras, har dock minskat. Svenska institutet har påtalat klyftan mellan institutets vidgade uppdrag och den faktiska resurssituationen för insatser i Västeuropa och västvärlden i övrigt.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat Intäkt - kostnad
Utfall 1998	6 869		
Prognos 1999	7 000		
Budget 2000	7 000		

Försäljningen av böcker och informationsmaterial via Sverigebokhandeln och postorder utvecklas enligt prognos. Underlag för kostnader saknas.

Regeringens bedömning med anledning av revisionens iakttagelser

Regeringen konstaterar att de åtgärder som revisorernas invändning föranleder har vidtagits.

Slutsatser

Regeringen finner de synpunkter på sin resurssituation, som SI redovisat, beaktansvärda, men har inte funnit utrymme för någon ytterligare ökning av anslaget.

För budgetåret 2000 har anslaget tillförts pris- och löneomräkning och justerats för merkostnader för personalen vid Svenska kulturhuset i Paris i samband med att Svenska institutet fr.o.m. den 1 januari 1998 blev myndighet och fick ökade skattekostnader. Vid anslagsberäkningen har ytterligare en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 2 030 000 kr. Under utgiftsområde 24 har i den ekonomiska vårpropositionen 1998 (prop. 1997/98:150) för budgetåren 1999-2001 också avsatts medel för östersjöregionen, som kan användas för vissa främjande- och informationsinsatser, inklusive specifika personalförstärkningar, och som efter förslag från Utrikesdepartementet skulle kunna användas för SI:s verksamhet.

Tabell 5.4 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	51 826
Pris- och löneomräkning	501
Teknisk justering	1 287
Justering av premier	2 030
Förslag 2000	55 644

C2 Övrig information om Sverige i utlandet

Tabell 5.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	9 769	Anslags- sparande	284
1999	Anslag	14 835	Utgifts- prognos	15 119
2000	Förslag	15 172		
2001	Beräknat	13 172		
2002	Beräknat	11 172		

Anslaget används till att finansiera särskilda, av regeringen prioriterade, informations- och främjandeinsatser genom de svenska utlandsmyndigheterna. Det har även använts till journalistinbudningar samt seminarier och visst personutbyte. Insatser i Västeuropa, Nordamerika och vissa länder i Asien har prioriterats.

Anslagsbehållningen vid bokslutet avsåg medel som beslutats för informationssatsningar un-

der 1998, men där en viss del av betalningarna sker 1999.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Målet för anslaget är att med hjälp av informations- och främjandeinsatser genom de svenska utlandsmyndigheterna skapa goodwill och förtroende för Sverige som internationell samarbetspartner och därmed främja svenska intressen samt att genom de svenska utlandsmyndigheterna och Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet spela en aktiv roll inom Sverigefrämjandet till stöd för ökad tillväxt och sysselsättning.

Kraven och förväntningarna på de svenska utlandsmyndigheterna att skapa goodwill och förtroende för Sverige har ökat markant under de senaste tre åren. Informations- och kulturutbytesverksamhet, pressaktiviteter och integrerade sverigefrämjande aktiviteter har blivit allt viktigare för att presentera Sverige och skapa uppmärksamhet för vårt land i andra länder. I ett internationellt perspektiv kan konstateras att främjandefrågor i bred bemärkelse har fått en väsentligt ökad roll inom många utrikesförvaltningar. Allt fler länder, inte minst de övriga EU-ländernas, inser också den betydelse som informations- och kultursatsningar samt pressverksamhet har för att presentera landet liksom för att nå mer definierade mål. Sådana aktiviteter kan – utöver sina andra syften – fungera både som näringslivs- och kulturfrämjare, ha en funktion som mötesplats för att skapa nätverk, bidra till opinionsbildning osv.

Utifrån utlandsmyndigheternas rapportering av genomförda evenemang och aktiviteter är bedömningen att anslaget under 1998 och första halvåret 1999 fyllt sin del av målet för utgiftsområdet på ett utmärkt sätt. En aktiv kontaktskapande verksamhet och riktade aktiviteter har bidragit till att förmedla en bild av det samtida Sverige samt bidragit till samarbeten inom olika områden. Den finansiering som anslagits har i många projekt runt om i världen utgjort en plattform för samarbete med nationella och lokala samarbetspartners. På så sätt har de statliga medlen ofta genererat större insatser och kunnat

resultera i viktiga Sverigepresentationer i bl.a. Frankrike, Tyskland, Polen, Japan, USA och Sydafrika.

Slutsatser

Med anledning av regeringens satsning på Europafrågor i den ekonomiska vårpropositionen 1998 (prop. 1997/98:150) för budgetåren 1999-2001 föreslås anslaget tillföras 2 miljoner kronor budgetåret 2000 för Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet, dvs. 1 miljon kronor mindre jämfört med budgetåret 1999. Medlen skall användas för att initiera eller medverka i särskilda samarbetsprojekt med inriktning på Europa mellan Sverigefrämjandets huvudaktörer, d v s UD och utlandsmyndigheterna, Exportrådet, Invest in Sweden Agency, Svenska institutet, Sveriges rese- och turistråd och Sveriges tekniska attachéer. För budgetåret 2001 tillförs anslaget 2 miljoner för samma ändamål. För budgetåret 2000 tillförs anslaget även 2 miljoner kronor för Sveriges bidrag till ett gemensamt nordiskt centrum, Scandinavia House i New York. År 1999 tillfördes anslaget 2 miljoner kronor för samma ändamål.

Under utgiftsområde 24 har i vårpropositionen 1998 för budgetåren 1999-2001 också avsatts medel för Östersjöregionen, som kan användas för vissa främjande- och informationsinsatser, inklusive specifika personalförstärkningar, enligt förslag från Utrikesdepartementet.

Budgetåret 2001 upphör den tillfälliga höjningen för budgetåren 1999 och 2000 avseende Sveriges bidrag till Scandinavia House i New York. År 2002 upphör den tillfälliga höjningen för budgetåren 1999-2001 till Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet.

Tabell 5.6 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	14 835
Minskning av engångsanvisning NSU	- 1 000
Valutakompensation	1 337
Förslag 2000	15 172

6 Nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor

6.1 Omfattning

Målsättningarna för verksamhetsområdet är att främja information och forskning om nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor samt att tillförsäkra Utrikesdepartementet teknisk och vetenskaplig sakkunskap vid förhandlingar om nedrustning och rustningskontroll samt vid internationellt samarbete för att motverka spridning av massförstörelsevapen. Inom ramen här för lämnas stöd till:

- utredningar, seminarier, utgivande av publikationer m.m.
- organisationer och stiftelser för information och studier om global och europeisk säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling
- Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)
- Forsvarets forskningsanstalt (FOA)
- Utrikespolitiska Institutet (UI)
- forskningsverksamhet av särskild utrikes- och säkerhetspolitisk betydelse

6.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 6.1 Utgiftsutvecklingen

Milljoner kronor

Utfall 1998	Anslag 1999	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
57	58	61	59	60	61

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Förhandlingarna i Genève om ett kontrollsystem för 1972 års konvention om förbud mot bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen har intensifierats under 1998 och första halvåret 1999. Målsättningen är att arbetet skall slutföras år 2000. Sverige agerar pådrivande i förhandlingarna för att få till stånd ett effektivt kontrollsystem, bl.a. med tekniskt stöd från FOA. I Wien fortsätter arbetet för att förbereda ikraftträdandet för Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar (provstoppsavtalet). Sverige leder genom företrädare för FOA arbetet för upprättandet av fördragets kontrollsystem. Under 1998 har Sverige i omfattande utsträckning bidragit med FOA-expertis till FN:s säkerhetsråds särskilda kommission för eliminering av Iraks massförstörelsevapen (UNSCOM). Nedrustningskonferensen (CD) i Genève beslöt i slutet av 1998 års session att inleda förhandlingar om ett avtal om förbud mot produktion av klyvbart material för vapenändamål. I avvaktan på beslut om CD:s arbetsprogram för 1999 har dessa förhandlingar dock ännu inte kommit igång.

Förändringar

Verksamhetens övergripande målsättningar och inriktning ligger fast. Några större förändringar

har därför inte skett i verksamheten jämfört med närmast föregående budgetår.

Prioriteringar

Följande frågor avses särskilt prioriteras under budgetåret 2000:

Förhandlingarna i Genève om ett kontrollsystem för konventionen om förbud mot biologiska vapen, vilka avses slutföras under året. Arbete i CD rörande ett avtal om förbud mot produktion av klyvbart material för vapenändamål så snart detta kan inledas. Sveriges deltagande, på de nordiska ländernas vägnar, i C-vapenkonventionens verkställande råd fr.o.m. maj 2000. Uppbyggnaden av ett svenskt nationellt datacenter för provstoppsavtalet. Upprätthållande av FOA:s tekniska och vetenskapliga kompetens för området nedrustning och icke-spridning av kärnvapen. Tillhandahållande av svensk expertis till FN:s arbete för eliminering av Iraks massförstörelsevapen i den utsträckning sådant arbete aktualiseras under budgetåret. Möjligheterna för SIPRI och UI att utöka externfinansieringen av sin verksamhet.

6.3 Resultatbedömning

Sammantaget bedöms målsättningarna för verksamhetsområdet ha uppfyllts väl under budgetåret 1998 och första halvåret 1999. Det internationella nedrustningsarbetet har fortskridit under perioden. De ovan beskrivna förhandlingarna har bedrivits i skiftande takt och Sverige har haft god möjlighet att aktivt agera i dessa, bl.a. tack vare tekniskt underlag och expertdeltagande av FOA. Forsknings- och informationsverksamhet om nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor har bidragit till att upprätthålla den kunskapsnivå hos såväl de svenska förhandlarna som hos en bredare allmänhet som är nödvändig för ett effektivt deltagande i processen.

6.4 Revisionens iakttagelser

Regeringen konstaterar att det vid granskning av SIPRI:s och UI:s bokslut och redovisning för

budgetåret 1998 inte framkommit några anmärkningar som föranlett ytterligare åtgärder.

6.5 Anslag

D1 Utredningar och andra insatser på det utrikespolitiska området

Tabell 6.2 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	1 752	Anslags-sparande	2 187
1999	Anslag	1 409	Utgifts-prognos	2 197
2000	Förslag	1 659		
2001	Beräknat	2 259		
2002	Beräknat	2 259		

Ändamålet med anslaget är att ge stöd till verksamhet som främjar svensk utrikespolitik, framför allt vad gäller nedrustnings- och säkerhetspolitik. 1998 års anslag har i allt väsentligt tagits i anspråk. Anslagssparandet för detta budgetår härrör närmast ifrån det anslagssparande som skedde 1997. Dessa medel avses utnyttjas under budgetåren 1999, 2000 och 2001. Beredskap måste hållas för att omfördela medel till anslaget D4 Forskning till stöd för nedrustning och internationell säkerhet i fall att förhandlingar inleds i nedrustningskonferensen (CD) i Genève om ett avtal om förbud mot produktion av klyvbart material för vapenändamål. Anslaget för 1999 har till stor del redan tagits i anspråk.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Projekt m.m. som finansierats inom anslaget har legat inom prioriterade områden för svensk utrikespolitik. Som exempel på bidrag som beslutats under 1998 och första halvåret 1999 kan nämnas stöd till internationella seminarier syftande till att främja universell anslutning till Ottawakonventionen om totalförbud mot antipersonella minor och till kemvapenkonventionen, stöd till svenska och internationella projekt rörande problematiken med lätta vapen samt bidrag till FN-fonder för nedrustningsfrågor. Stöd har också utgått till seminarier om kärnvapenedrustningsfrågor.

Slutsatser

Stöd åt utredningar, seminarier, utgivande av publikationer m.m. ger en flexibel möjlighet att genom anlitan av insatser utanför Utrikesdepartementet främja och informera om den svenska utrikespolitiken. Ändamålet med anslaget bedöms ha uppfyllts väl.

Tabell 6.3 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	1 409
Återföring från anslaget D6	250
Förslag 2000	1 659

D2 Information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling

Tabell 6.4 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	8 686	Anslags-sparande	704
1999	Anslag	9 000	Utgifts-prognos	9 704
2000	Förslag	9 000		
2001	Beräknat	9 000		
2002	Beräknat	9 000		

Ändamålet med anslaget är att genom stöd till organisationer och stiftelser främja studier och information om nedrustnings- och säkerhetspolitiska frågor. Regeringen beslutar, efter yttrande av en beredningsgrupp, om fördelning av medel från anslaget i enlighet med förordningen (1993:983) om statligt stöd för information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling, samt de ändringar som införts i denna genom förordning (1996:824). Bidrag lämnas till organisationer och stiftelser som organisationsstöd eller projektbidrag. Stödet omfattar ämnesområdena nedrustning och rustningskontroll, konflikthantering samt andra säkerhetspolitiska ämnen inom ramen för ett vidgat säkerhetspolitiskt synsätt. 1998 års anslagssparande beror dels på att beviljade bidrag inte rekvirerats, dels på att organisationer återbetalat outnyttjade medel vid slutredovisningen av äldre projekt.

Anslagssparandet beräknas tas i anspråk under innevarande budgetår.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Stöd enligt förordningen utgick under budgetåret 1998 till 15 organisationer och 79 projekt. För budgetåret 1999 har beslut fattats om stöd till 15 organisationer och 64 projekt.

Slutsatser

Regeringen finner det väsentligt att kunskap, intresse och engagemang för frågor som rör global och europeisk säkerhet stimuleras. Stödet till organisationer och stiftelser för detta ändamål fyller därför en viktig funktion. En förutsättning för att stöd skall lämnas är att det främjar verksamhet som är av allmänt intresse och har en god spridningseffekt. Sammantaget bedöms uppställda mål ha uppfyllts väl inom den givna budgetramen. Stödet bedöms ha haft god spridningseffekt. Denna bedömning görs på grundval av den kontinuerliga rapportering som sker av pågående projekt samt den slutredovisning som inkommer för avslutade projekt.

D3 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

Tabell 6.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	20 324	Anslags-sparande	
1999	Anslag	20 755	Utgifts-prognos	20 755
2000	Förslag	20 948		
2001	Beräknat	21 346		
2002	Beräknat	21 773		

Stockholms internationella fredsforskningsinstitutets (SIPRI) del av effektmålet inom utgiftsområde 5 är att bedriva forskning i konflikt- och samarbetsfrågor. Syftet med forskningen är att bidra till förståelsen av betingelserna för fredliga lösningar av konflikter och för en stabil fred.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Institutets forskning under budgetåret 1998 har främst inriktats på regional säkerhet, militära utgifter, vapenproduktion och vapenhandel (institutets kärnverksamhet), icke-spridning av bl. a. massförstörelsevapen och konventionella vapen, däribland antipersonella minor och internationell säkerhet.

Inte minst genom sin mycket välrenommerade årsbok har SIPRI bidragit till att, såväl i Sverige som internationellt, sprida kunskap om de frågor som berör dess forskning. SIPRI:s verksamhet under budgetåret 1998 och första halvåret 1999 ligger väl inom ramarna för ovan nämnda effektmål.

I de samtal som ägt rum mellan SIPRI och UD har dock framkommit en ömsesidig insikt om behovet att bättre anpassa institutets verksamhet till de frågor som dels utmärker utvecklingen inom freds- och konfliktrelaterade processer efter det kalla kriget, dels är av betydelse för konfliktförebyggande. En uppföljning av dessa samtal kommer att äga rum under kommande budgetår.

Regeringen har under ett antal år uppmanat SIPRI att söka utöka den externa finansieringen. Det kan konstateras att SIPRI tagit sig an uppgiften med stort allvar. Detta arbete bör dock intensifieras av institutet.

SIPRI har även mottagit statsmedel för särskilda projekt som finansierats från andra anslag och finansiering av särskilda SIPRI-projekt från andra anslag bör fortsätta.

Slutsatser

För budgetåret 1999 har anvisats 20 755 000 kr för anslaget D 3. För att upprätthålla institutets verksamhet föreslås anslaget ligga kvar på samma reala nivå för budgetåret 2000. Med beräknad pris- och löneomräkning blir beloppet då 20 948 000 kr.

Tabell 6.6 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	20 755
Pris- och löneomräkning	193
Förslag 2000	20 948

D4 Forskning till stöd för nedrustning och internationell säkerhet

Tabell 6.7 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	10 393	Anslags-sparande	602
1999	Anslag	11 080	Utgifts-prognos	11 440
2000	Förslag	11 177		
2001	Beräknat	10 759		
2002	Beräknat	10 953		

Ändamålet med anslaget är att tillföra Utrikesdepartementet teknisk och vetenskaplig sakkunskap från Försvarets forskningsanstalt (FOA) vid förhandlingar om nedrustning, rustningsbegränsning, internationell säkerhet samt vid internationellt samarbete för att motverka spridning av massförstörelsevapen.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

I de internationella förhandlingarna i Genève om ett kontrollsystem för konventionen om förbud mot biologiska vapen agerar Sverige aktivt för att få till stånd ett så effektivt system som möjligt. Detta arbete möjliggörs bl.a. av det tekniska stöd som lämnas av FOA. I den förberedande kommissionen i Wien för provstoppsavtalets ikraftträdande leder Sverige genom företrädare för FOA arbetet för att upprätta avtalets kontrollsystem. Inom FOA fortsätter arbetet för att upprätta ett svenskt nationellt datacenter för provstoppsavtalet. Häri ingår också att ansluta en station för mätning av luftburen radioaktivitet och en seismisk mätstation till avtalets internationella övervakningssystem. FOA har vidare under 1998 och första halvåret 1999 vidtagit förberedelser inför internationella förhandlingar om

ett avtal om förbud mot produktion av klyvbart material för vapenändamål. Organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW) i Haag har under 1998 utsett FOA:s kemiska laboratorium i Umeå till ett av de laboratorier som organisationen vid behov skall kunna anlita för analys av prover.

För Sveriges deltagande i internationella exportkontrollarrangemang lämnar FOA fortlöpande tekniskt stöd.

Under 1998 har Sverige genom företrädare för FOA i omfattande utsträckning bidragit med expertis till FN:s särskilda kommission för eliminering av Iraks massförstörelsevapen (UNSCOM). Till följd av händelseutvecklingen gällande Irak har UNSCOM inte bedrivit någon verksamhet i landet under första halvåret 1999. Sverige har dock under denna tid bidragit med FOA-expertis till kommissionens högkvarter i New York. Det är f.n. osäkert hur FN-arbetet i Irak fortsättningsvis kommer att ske. För att möjliggöra eventuella fortsatta svenska insatser genom företrädare för FOA bör dock 600 000 kronor liksom innevarande år ställas i beredskap för detta ändamål för budgetåret 2000.

Slutsatser

Tillgång på teknisk och vetenskaplig expertis är en nödvändighet för att Sverige på ett aktivt och trovärdigt sätt skall kunna delta i det internationella arbetet för nedrustning, rustningskontroll och främjande av internationell säkerhet. Verksamhetens mål bedöms ha uppfyllts väl genom att FOA försett Sveriges förhandlingsdelegation med tekniskt underlag som kommit till direkt operativ användning i förhandlingarna och medfört att dessa påverkats i en positiv riktning. Under budgetåret 2000 bör FOA vara berett att även lämna tekniskt och vetenskapligt stöd till Utrikesdepartementet för Sveriges deltagande i förhandlingar i CD om ett avtal om förbud mot produktion av klyvbart material för vapenändamål. I fall att sådana förhandlingar inleds kan omfördelning av medel från anslaget D1 Utredningar och andra insatser på det utrikespolitiska området till detta anslag aktualiseras för att täcka ökade kostnader till följd av behov av utvidgat stöd från FOA:s sida. Regeringen återkommer i så fall till riksdagen i denna fråga.

Tabell 6.8 Beräkning av anslaget

Tusental kronor

Anslag 1999	11 080
Pris- och löneomräkning	97
Förslag 2000	11 177

För budgetåren 2001 och 2002 kan eventuellt en viss ökning av anslaget komma att krävas om förhandlingar då pågår i CD om ett avtal om förbud mot produktion av klyvbart material för vapenändamål.

D5 Utrikespolitiska Institutet

Tabell 6.9 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	10 004	Anslags- sparande	
1999	Anslag	10 216	Utgifts- prognos	10 216
2000	Förslag	11 511		
2001	Beräknat	10 507		
2002	Beräknat	10 717		

Utrikespolitiska Institutets (UI) del av effektmålet inom utgiftsområde 5 är att främja intresset för internationella frågor samt öka kunskapen om detta ämne genom forskning och information till allmänheten.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

UI:s information genom publikationer (5 tidskrifter, internet), konferenser (6 st större under 1998) och seminarier/föredrag (c:a 40) m.m. riktade till en bred svensk allmänhet fyller en viktig funktion genom att främja intresset och kunskapen kring utrikespolitiska frågor. UI:s forskning (forskningsrapporter och stöd till doktorsavhandlingar; 4 permanenta forskare, 2 gästforskare och 8 forskare med arbetsplats på UI) har tilldragit sig stort intresse och utgör basen för den breda informationsverksamheten. Ämnesmässigt är det särskilt Europa, Norden, Östersjöområdet samt nedrustning som stått i fokus för institutets verksamhet.

Effekterna av UI:s verksamhet kan uttryckas i det ökande intresset för bl.a. UI:s konferens- och forskningsverksamhet på Europaområdet. Institutets bidrag till att fördjupa förståelsen för EU och det svenska EU-medlemskapet kan, hur svåruppskattat det än må vara, särskilt framhållas. Allmänt sett är UI:s verksamhet svår att över-skatta i ett samhälle präglad av ökad grad av internationalisering och ökad medvetenhet om utrikespolitiska och internationella frågor. Det står klart att UI:s verksamhet under 1998 främjat intresset för internationella frågor samt ökat kunskapen om detta ämne.

UI:s verksamhet har i ett antal år gått med betydande underskott som endast kunnat täckas av reserverade medel och eget kapital. Dessa medel är i dagsläget i det närmaste uttömda. UI ansöker därför om en höjning av regeringens grundbidrag för verksamheten med 1,8 miljoner kronor för år 2000. Det sökta resurstillskottet innebär möjligheten att behålla 4-5 tjänster (Institutet hade den 31 december 1998 41 anställda). Det kan konstateras att UI med stort allvar och med stor öppenhet för förändringar tagit sig an uppgiften med att komma till rätta med underskotten. UI:s finansiella situation måste i dagsläget dock bedömas som mycket svår.

Regeringen bedömer att kortsiktiga lösningar, som t. ex. en avveckling av någon av verksamhetsgrenarna, skulle innebära stora risker för UI:s verksamhet i en tid av ökande intresse. Regeringen stödjer de långsiktiga riktlinjer för utvecklingsarbetet som f.n. håller på att utvecklas inom UI. Särskilt positivt ser regeringen på UI:s betoning på att stärka forskningen såväl kvalitativt som kvantitativt, att utveckla rollen som 'think-tank' och utredare samt att skapa möjligheter för nya inkomst- och bidragskällor. I detta sammanhang bör särskilt beaktas de krav på ett oberoende och vitalt utrikespolitiskt institut som ställs till följd av EU-medlemskapet. Exempelvis kan nämnas de extra förväntningar från övriga medlemsstater och de åligganden på UI vad gäller seminarier och konferenser som är en direkt följd av Sveriges ordförandeskap i EU våren 2001. EU-samarbetet aktualiserar även generella svenska behov av ett institut med förmåga att överbrygga det gap som kan uppstå mellan grundforskning om Europa och mer policyinriktade aktiviteter.

Regeringen har för UI understrukit vikten av att Institutet säkerställer en högre grad av extern finansiering för att minska beroendet av statliga

medel, men har samtidigt förståelse för att det omställningsarbete som UI står inför initialt kan innebära ökade kostnader för insatser som ej omedelbart bär frukt, men som är långsiktigt nödvändiga. Särskilt gäller detta bl.a. satsningen på ökad externfinansierad forskning som kan komma att kräva ökade insatser för kontakter med bidragsgivare, ansökningsförfaranden etc.

UI:s prekära finansiella situation och framställningen om ökat statsbidrag har aktualiserat behovet av en långsiktig strategisk diskussion kring UI:s framtid, särskilt i perspektiv av EU-medlemskapet. En tätare dialog med UI har också inletts. Denna har grundats på en av UI utarbetad plan för UI:s utvecklingsarbete för verksamhetsåren 2000, 2001 och 2002, som bl.a. omfattat en redogörelse för konkreta nya inkomstkällor och en uppskattning av storleken på det resurstillskott dessa källor kan ge. Regeringen gör bedömningen att dialogen utfallit väl.

Slutsatser

För att till del tillmötesgå UI:s ansökan om en höjning av bidraget till UI för verksamhetsåret 2000 föreslås detta öka med 1 200 000 kr. Ökningen föreslås att finansieras genom en omfördelning från anslaget D6 till anslaget D5, innebärande att de medel som avsatts för direktstöd till ansökande forskare temporärt överförs till UI under verksamhetsåret 2000. En återföring till anslaget D6 från D5 om 1 200 000 kr föreslås alltså för budgetåret 2001. Anslaget till UI för år 2001 och 2002 föreslås med pris- och löneomräkning uppgå till 10 507 000 kr resp. 10 717 000 kr.

Tabell 6.10 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	10 216
Pris- och löneomräkning	95
Överföring från anslaget D6	1 200
Förslag 2000	11 511

D6 Forskningsverksamhet av särskild utrikes- och säkerhetspolitisk betydelse

Tabell 6.11 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	5 094	Anslagssparande	550
1999	Anslag	5 891	Utgiftsprognos	6 319
2000	Förslag	4 493		
2001	Beräknat	5 801		
2002	Beräknat	5 917		

Anslaget används dels till forskarprogrammet på Utrikespolitiska Institutet (UI) som bedrivs enligt särskilt avtal mellan UI och staten, dels till direktstöd till enskilda forskare enligt beslut av regeringen. En del av medlen används också för forskning om europeisk säkerhet i samarbete med Försvarets forskningsanstalt (FOA) eller andra uppdragstagare.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Forskarprogrammet vid UI sysselsatte under 1998 sammanlagt ett dussintal forskare och gästforskare och ledde till publicering av forskningsrapporter samt till doktorsavhandlingar, konferenser och seminarier. Programmets effekter har i förhållande till anslaget storlek varit betydande. Programmet har genom sin placering vid UI bl.a. kompletterat den forskning som bedrivs av UI:s tillsvidareanställda forskare och lett till fruktbara synergieffekter som förbättrat möjligheterna för en vidareutveckling av UI:s forskningsverksamhet.

Direktstöd från anslaget D6 har erhållits av sammanlagt ett 20-tal forskningsprojekt. Stödet till forskningsprojekten har ofta utgjort ett viktigt led i förberedelser för att söka större anslag från Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, Riksbanksfonden eller privata stiftelser. Därigenom har anslaget bidragit till att underlätta för forskare att inrikta större forskningsprojekt på frågor som är av särskild betydelse för svensk utrikespolitik.

Bedömningen är – på grundval av den höga kvaliteten på insända forskarrapporter och av-

handlingar samt avrapportering i andra former – att forskningsanslaget under budgetåret 1998 och första halvåret 1999 väl uppfyllt målet för anslaget såväl vad gäller UI-forskningen som direktstöden.

Den aktuella svåra finansiella situationen för Utrikespolitiska Institutet (se under anslaget D5 ovan), de goda erfarenheterna från det särskilda forskningsprogrammets placering vid UI, samt en diskussion inom regeringen om hur stödet till forskningsverksamhet bäst kommer till nytta, föranleder ett behov av förändringar inom anslagsfördelningen. Regeringen föreslår att de medel som avsatts för direktstöd under verksamhetsåret 2000 används för att finansiera den föreslagna ökning av anslaget till UI för år 2000 som nämns under anslaget D5 ovan. Därigenom upprätthålls syftet med forskningsstödet, som är att stimulera forskning om förutsättningarna att uppnå målen för vår utrikes- och säkerhetspolitik och om de sätt på vilka dessa mål kan främjas. Genom det extra bidraget kan UI stimuleras till att fortsätta det av regeringen önskvärda utvecklingsarbete som bl.a. omfattar ökade satsningar på UI:s forskningsverksamhet.

Under 1999 har medlen för forskning om europeisk säkerhetspolitik till största del använts för samarbete med FOA genom bl.a. personutbyte och fördjupningsstudier. Inför 1999 förutsågs att behovet av studier om europeisk säkerhetspolitik var i växande, varför 250 000 kronor från anslaget D1 tillfördes temporärt. Dessa medel återförs alltså år 2000 till anslaget D1.

Slutsatser

Regeringen föreslår en omfördelning från anslaget D6 till anslaget D5 om 1 200 000 kr, innebärande att de medel som avsatts för direktstödet till ansökande forskare temporärt överförs till UI under verksamhetsåret 2000. Detta belopp föreslås alltså återföras till anslaget D6 år 2001.

Med ovannämnda omfördelningar föreslås anslaget uppgå till 4 493 000 kr år 2000. Anslaget för budgetåren 2001 och 2002 föreslås med pris- och löneomräkning uppgå till 5 801 000 kr respektive 5 917 000 kr.

Tabell 6.12 Beräkning av anslaget*Tusental kronor*

Anslag 1999	5 891
Pris- och löneomräkning	52
Överföring t anslaget D5	- 1 200
Återföring t anslaget D1	- 250
Förslag 2000	4 493

7 Övriga utrikespolitiska frågor

7.1 Omfattning

I detta verksamhetsområde ingår anslagen för Inspektionen för strategiska produkter (ISP), Europainformation m.m. samt Föreningen Norden.

7.2 Utgiftsutvecklingen

Tabell 7.1 Utgiftsutvecklingen

Miljoner kronor (löpande priser)

Utfall 1998	Anslag 1999 ¹	Utgifts- prognos 1999	Förslag anslag 2000	Beräknat anslag 2001	Beräknat anslag 2002
20	45	55	46	46	33

¹ Inklusivt beslut till följd av förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1999 i samband med den ekonomiska vårpropositionen.

Verksamhetsutfall och ekonomiskt utfall

Inspektionen för strategiska produkter

Verksamheten vid Inspektionen för strategiska produkter (ISP) har för 1998 redovisat ett överskott uppgående till 671 000 kronor. Orsaken till denna utveckling kan i första hand härledas till att myndigheten haft ett par vakanser under året.

Europainformation

Verksamheten var under 1998 och första halvåret 1999 inriktad på att i enlighet med uppdraget nå den svenska allmänheten med bred och saklig information om aktuella EU-frågor och regeringens EU-politik. Under hösten 1998 påbörja-

des utdelning av projektbidrag för informationsinsatser om EU.

En reservation fanns 1998 på ett äldreanslag från budgetåret 1995/96. Den har under 1998 använts för information om Amsterdamfördraget och till projektbidrag. Ambitionsnivån för EU-informationen har höjts.

Hösten 1998 kom i stor utsträckning att ägnas åt planering och förberedelser inför 1999 års verksamhet. Ett anslagssparande finns för 1998, som avses användas för denna verksamhet. Det ekonomiska utfallet för första halvåret 1999 visar att utgifterna följer budget.

Förändringar

Inspektionen för strategiska produkter

Verksamhetens övergripande mål och inriktning ligger fast. Myndigheten skall säkerställa att den svenska exportkontrollens syften uppnås och att Sveriges internationella åtaganden inom ramen för ISP:s verksamhetsområde fullföljs. Några större förändringar har därför inte skett i verksamheten jämfört med närmast föregående budgetår.

Europainformation

Verksamhetens inriktning och målsättning ligger fast. Det är att öka kunskaperna, i huvudsak hos den svenska allmänheten, om regeringens EU-politik och om aktuella EU-frågor, såsom EU:s utvidgning, samt att öka antalet mottagare av det informationsmaterial som produceras. En förändring i verksamheten jämfört med 1998 är att anslaget under en treårsperiod (1999-2001) får användas för information om praktiska eurofrågor.

Stöd till kandidatländerna har efterfrågats och ökat i omfattning.

Prioriteringar

Inspektionen för strategiska produkter

ISP:s installation av ett nytt ärendehanteringssystem förväntas bli klart under hösten 1999. I början av 2000 bör utbildningen av personalen för det nya systemet och inkörningen av detta ha avslutats. Under 2000 prioriteras utöver finslipningen av ärendehanteringssystemet genomförande av beslut föranledda av en grundläggande organisationsöversyn av myndigheten under hösten 1999 och vintern 2000 jämte en fortsatt satsning på kompetenshöjande åtgärder.

Europainformation

Regeringen kommer fortsatt att prioritera information om sin EU-politik och aktuella EU-frågor som EU:s framtid, med de institutionella reformfrågorna och utvidgningen i fokus, samt information om euron och valutaunionen.

Antalet mottagare av informationsmaterial ska öka. I detta arbete kommer modern teknik och marknadsföring att utnyttjas. Utvecklingen av information på hemsidan intensifieras. Samtidigt fortsätter arbetet med uppföljning av aktiviteterna för att säkerställa en effektiv informationsverksamhet.

Under 2000 förstärks förberedelserna för informationsaktiviteter i anslutning till det svenska ordförandeskapet i EU.

7.3 Revisionens iakttagelser

Riksrevisionsverket har inte haft några invändningar i revisionsberättelsen för år 1998 avseende myndigheten inom verksamhetsområdet.

7.4 Anslag

E1 Inspektionen för strategiska produkter

Tabell 7.2 Anslagsutvecklingen

Tusental kronor

1998	Utfall	14 594	Anslags-sparande	671
1999	Anslag	16 027	Utgifts-prognos	16 338
2000	Förslag	17 375		
2001	Beräknat	17 443		
2002	Beräknat	17 731		

¹⁾ Motsvarar 17 172 tkr i 2000 års prisnivå.

²⁾ Motsvarar 17 172 tkr i 2000 års prisnivå.

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) inrättades den 1 februari 1996 genom att Krigsmaterielinspektionen (KMI) inom Utrikesdepartementets handelsavdelning ombildades till en myndighet (prop. 1995/96:31, bet. 1995/96:UU3, skr. 1995/96:93).

ISP skall sköta tillsyn och annan kontroll enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel och lagen (1998:397) om strategiska produkter. Inspektionen skall också vara nationell myndighet enligt Sveriges åtaganden inom ramen för icke-spridning av kemiska vapen. Inspektionen prövar förvaltningsärenden avseende kontroll av krigsmateriel och varor med dubbla användningsområden.

Inspektionen har till sitt förfogande dels det parlamentariskt sammansatta exportkontrollrådet (EKR), dels det teknisk-vetenskapliga rådet (TVR).

Kostnaderna för verksamheten täcks av avgifter som redovisas mot särskild inkomsttitel på statsbudgeten. Avgiften tas ut av företag vars produkter omfattas av kontrollen över krigsmateriel och varor med dubbla användningsområden.

Regeringens överväganden

Resultatbedömning

Det är regeringens bedömning att ISP har säkerställt att exportkontrollens syften uppnåtts samt att Sveriges internationella åtaganden fullföljts inom ramen för ISP:s verksamhetsområde. Arbetsbalanserna var vid slutet av år 1998 obetydliga.

Antalet beviljade utförelsetillstånd på krigsmaterielsidan och värdet av dessa minskade kraftigt eller med drygt 35 % 1998 jämfört med närmast föregående år. Utvecklingen befäster ett traditionellt mönster karakteriserat av en kraftig variation av beviljade utförelsetillstånd tillsammans med en mindre variation av värdet av faktiska leveranser. Detta förklaras i första hand av att leveranser förknippade med ett enskilt utförelsetillstånd kan pågå under flera år. Beträffande ärendenas karaktär har flera ansökningar blivit allt mer komplicerade och kräver längre handläggningstid än förr. Årligen handläggs också ett antal ärenden avseende tillstånd att tillverka och tillhandahålla krigsmateriel m.m. Antalet tillstånd avseende export av varor med dubbla användningsområden har ökat något under 1998 jämfört med samma period under närmast föregående år.

Sedan ISP inrättades den 1 februari 1996 har myndigheten på ett effektivt sätt skött sina löpande åligganden av vilka tillståndsgivningen utgör myndighetens kärnverksamhet. Detta resultat har fordrat särskilda ansträngningar eftersom övergången till en självständig myndighet har medfört vissa problem bl.a. avseende ärendehanteringssystemet. Efter upphandling av ett nytt datasystem under 1998 och inkörning av detta under 1999 beräknas det nya ärendehanteringssystemet kunna fungera till fullo under hösten 1999. På regeringens uppdrag har ISP under 1999 utrett möjligheterna att utvidga den elektroniska licenshanteringen i syfte att bereda företag tillfälle att göra licensansökningar och få dem behandlade elektroniskt och sekretesskyddat. Utredningen har visat att förutsättningar finns för elektronisk licenshantering med iakttagande av gällande bestämmelser om handlingsoffentlighet, arkivering och autenticitet.

I syfte att förstärka och upprätthålla myndighetens internationella kontaktnät, som är en viktig förutsättning för ett effektivt internationellt samarbete på exportkontrollområdet, har ISP fortsatt det redan 1997 förstärkta besöksutbytet med främst länder i Västeuropa och Nordamerika.

För att svara upp mot förändrade verksamhetskrav avser ISP erbjuda kompetenshöjande åtgärder för all personal avseende i första hand språkutbildning, datautbildning samt utrikes- och säkerhetspolitik.

Under 1999 har en utbyggnad skett av myndighetens hemsida på Internet. ISP avser att under andra halvåret 1999 börja tillämpa en ny

grundläggande informationspolicy för myndigheten på grundval av en tidigare under detta år företagen konsultstudie.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 7.3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (Som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 1998	16 016		16 016	
Prognos 1999	16 174		16 174	
Budget 2000	17 134		17 134	

Slutsatser

Vid anslagsberäkningen har en teknisk justering gjorts av anslaget. Justeringen har genomförts för att korrigera tidigare i anslaget inlagd kompensation för premierna för avtalsförsäkringarna. Anslaget har tillförts 1 361 000 kr. Regeringen finner det väsentligt att ISP fortsätter att förnya sin verksamhet i syfte att leva upp till de ökade kraven på extern informationsgivning, den ökade omfattningen av internationellt samarbete på området samt den fortsatta moderniseringen av ärendehanteringssystemet. Mot denna bakgrund och med tanke på möjligheten att göra mindre resursomallokeringar föreslås anslaget uppgå till 17 375 kronor budgetåret 2000.

Tabell 7.4 Beräkning av anslaget för 2000

Tusental kronor

Anslag 1999	16 027
Pris- och löneomräkning	87
Minskat resursbehov	- 100
Jusstering av premier	1 361
Förslag 2000	17 375

Anslaget beräknas till 17 443 000 kr för 2001 och 17 731 000kr för 2002, båda motsvarande 17 172 000 kronor i 2000 års prisnivå.

E2 Europainformation m.m.

Tabell 7.5 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	2 984	Anslags- sparande	5 220
1999	Anslag	21 800	Utgifts- prognos	27 020
2000	Förslag	21 800		
2001	Beräknat	21 800		
2002	Beräknat	7 800		

Regeringskansliet bedriver sedan flera år genom Utrikesdepartementet en bred och saklig informationsverksamhet om den europeiska integrationen. Det är en viktig del av den svenska öppenheten att medborgarna på ett enkelt sätt kan få information om regeringens EU-politik och aktuella EU-frågor.

Verksamheten består av produktion av informationsmaterial och informationsaktiviteter samt fördelning av projektbidrag om EU. Syftet är att öka kunskaperna om EU och den politik regeringen för i EU-samarbetet. Därmed avses även debatten om EU-frågorna och det framtida Europa stimuleras.

Kännedom om unionens möjligheter är en förutsättning för att medlemskapet skall utnyttjas till fullo av såväl enskilda som företag och organisationer.

En reservation på anslaget från 1995/96 fanns kvar på anslaget 1998. Den har använts till projektbidrag för informations- och kunskapshöjande insatser inom EU och för information om Amsterdamfördraget. Reservationen kommer att förbrukas i sin helhet under 1999.

1998 års anslag minskades med 1 miljoner kronor från 8,8 miljoner kronor till 7,8 miljoner kronor. Detta anslag förbrukades inte helt under 1998, men anslagssparandet kommer att tas i anspråk under 1999.

För år 1999 har anslaget ökats till 21,8 miljoner kronor – varav 5 miljoner kronor disponeras av Finansdepartementet för praktisk information om euron.

Regeringens överväganden

Resultatinformation

Det informationsarbete som bedrivits om regeringens EU-politik och aktuella EU-frågor som

Amsterdamfördraget och EU:s utvidgning har i stort uppfyllt de mål som sattes upp för verksamheten. Kännedomen om Amsterdamfördraget och utvidgningen har ökat. Antalet beställare och mottagare av regeringens information har ökat.

Nyhetsbrevet EU-rapport gavs ut kontinuerligt i en upplaga på 45 000 exemplar. Hälften av upplagan spreds genom landets folkbibliotek. Andra mottagare av nyhetsbrevet var bland andra gymnasieskolorna, studieförbund, företag och organisationer.

En ny faktabladsserie om regeringens EU-politik har tagits fram under 1999. Erbjudanden om kostnadsfritt material infördes upprepade gånger i rikstäckande dagspress. Ett särskilt material med film och broschyr togs fram för gymnasieskolorna.

Utvecklingen av EU-information på regeringens hemsida med en särskild EU-sida, påbörjades under 1998 och har vidareutvecklats under 1999. Seminarier om aktuella EU-frågor har genomförts i viss mån i samarbete med Europeiska kommissionen och Europaparlamentet under 1998. Seminarieverksamheten har fortsatt under första halvåret 1999 med en temadag om EU för lärare och ett seminarium om EU i förändring.

Under 1998 och första halvåret 1999 fördelades sammanlagt 6 miljoner kronor i projektbidrag för informationsinsatser om EU. Projektbidragen är ytterligare ett sätt att bidra till ökade kunskaper om EU. Totalt fick 125 ideella organisationer och stiftelser över hela Sverige bidrag på mellan 25 000 kronor och 340 000 kronor för olika projekt om EU.

Samarbetet med Information Rosenbad och med övriga departement förstärktes, vilket resulterade i ett ökat samarbete kring seminarier och projekt.

Hösten 1998 innebar också oförutsedda arbetsuppgifter som måste prioriteras. Stöd och insatser till kandidatländerna efterfrågades och ökade. Kandidatländerna efterfrågade särskilt information om hur Sverige informerade medborgarna inför folkomröstningen. Efterfrågan har varit fortsatt stor under första halvåret 1999.

Förberedelser för informationsaktiviteter i anslutning till det svenska ordförandeskapet i EU har pågått under 1999.

I maj 1999 genomfördes en uppföljning av informationssatsningen "Nyfiken EU" med informationsfilmer på TV och annonser i dags- och kvällspress. Syftet var att uppmana allmänheten att informera sig om aktuella frågor inom EU,

det stundande Europaparlamentsvalet, en ny EU-kommission och ikraftträdandet av EU:s nya grundlag Amsterdamfördraget.

Resultatet av satsningen blev drygt 6000 telefon- och e-postbeställningar med begäran om mer skriftlig och elektronisk information.

Slutsatser

Regeringen anser att information om EU till den svenska allmänheten har fortsatt hög prioritet. Som ett uttryck för regeringens aktiva roll i EU-samarbetet gavs i budgetpropositionen 1999 en kraftfull ökning av medel för EU-information under tre år. Målet är att öka kunskaperna om EU och regeringens EU-politik. Ökade kunskaper kan också bidra till en ökad debatt om det framtida Europa.

Anslaget för 2000 är beräknat så att regeringen skall kunna bedriva en informationsverksamhet med fortsatt hög ambitionsnivå till den svenska allmänheten.

Anslaget skall även användas till projektbidrag för informationsinsatser om EU.

Anslaget kan även användas för information om Sverige som EU-land i andra länder.

Till de prioriterade områdena under 2000 hör regeringens prioriterade frågor i EU-arbetet, EU:s framtid med de institutionella reformfrågorna och utvidgningen i fokus samt information om euron och valutaunionen.

Sverige innehar ordförandeskapet i EU första halvåret 2001. Ordförandeskapet ger anledning och tillfälle att öka intresset för EU i Sverige. Under 2000 fortsätter arbetet med att planera och förbereda informationsaktiviteterna i anslutning till ordförandeskapet.

Anslaget beräknas för år 2001 uppgå till samma belopp som 2000. En fortsatt ökad satsning på kunskapshöjande och intresseväckande informationsinsatser om EU kräver långsiktighet.

För år 2002 måste en ny bedömning göras av behovet av en omfattande EU-information i Sverige. Regeringen avser återkomma om detta.

E3 Föreningen Norden

Tabell 7.6 Anslagsutveckling

Tusental kronor

1998	Utfall	7 128	Anslags-sparande	
1999	Anslag	7 128	Utgifts-prognos	7 128
2000	Förslag	7 128		
2001	Beräknat	7 128		
2002	Beräknat	7 128 ³		

Över anslaget utbetalas medel till Föreningen Nordens verksamhet. Föreningen Norden bedriver en omfattande informationsverksamhet som kan utnyttjas för att göra det nordiska regeringssamarbetet mer känt.

Som redogjordes för i budgetpropositionen år 1999 överfördes anslaget till Föreningen Norden från budgetåret 1999 från utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (Kulturdepartementet) till utgiftsområde 5 (den nordiska samarbetsministerns ansvarsområde).

Föreningen Norden har i anslagsframställning för år 2000 begärt en uppräknings av anslaget till 8 miljoner kronor samt därutöver begärt särskilda medel till informationsverksamheten vid Arena Norden m.m.

Regeringens överväganden

Regeringen anser att Föreningen Nordens verksamhet är värdefull och fyller en väsentlig funktion då det gäller att sprida information och ge det nordiska samarbetet en folklig förankring. Föreningen är också en central samarbetspartner vid genomförandet av samnordiska aktiviteter/program.

Regeringen har både under 1998 och 1999 genom särskilda beslut beviljat stöd till informationsverksamheten vid Arena Norden med 1 miljon kronor. Behovet av eventuellt ytterligare sådant stöd får bedömas i särskild ordning mot bakgrund av det initiativ som tagits från svensk sida inom Nordiska ministerrådet för att med samnordisk finansiering få till stånd en bättre exponering av nordiskt samarbete i Stockholm.

Ett avtal har upprättats med Föreningen Norden för att närmare specificera användning och resultatredovisning av de medel som beviljas av statsbudgeten.

Anslaget har beräknats till 7,1 miljoner kronor för budgetåret 2000.

Bilaga 5.1

Sveriges samlade bidrag till FN

Bilaga 5.1

Sveriges samlade bidrag till FN

Innehållsförteckning

5.1 Sveriges samlade bidrag till FN.....	5
--	---

5.1 Sveriges samlade bidrag till FN

Tabell 1.1
Miljoner kronor

Myndighet	FN-organisation	Utfall 95/96 (18 mån.)	1997	1998	O/F ¹
1. JUSTITIEDEPARTEMENTET					
	WIPO	1,3	1,1	1,2	0
2. UTRIKESDEPARTEMENTET					
	FN:s reguljära budget	89,0	93,5	102,3	0
	FN:s fredsbevarande operationer	245,0	92,8	68,3	0
	UNIDO	11,0	10,5	8,0	0
	Kemvapenkonventionen	2,7	5,7	6,2	0
	Övriga obligatoriska bidrag	0,9	2,5	6,3	0
	Fredsbevarande insatser	1 463,0	623,0	192,8	F
	Fred och återuppbyggnad	24,0	22,0	-	F
	DHA/UNDCHA	5,0	-	13,0	F
	GEF	117,6	151,0	-	F
	HABITAT	7,5	5,0	5,0	F
	IFAD	65,3	38,0	28,0	F
	ITC	8,0	5,0	6,0	F
	UNAIDS	20,0	25,0	37,0	F
	UNCDF	64,0	40,0	42,0	F
	UNDCP	56,0	32,0	35,0	F
	UNDP	920,0	460,0	470,0	F
	UNESCO	3,0	2,0	29,0	F
	UNFPA	232,0	116,0	125,0	F
	UNHCR	497,0	248,5	260,0	F
	UNICEF	566,0	283,0	250,0	F
	UNIFEM	8,0	5,0	5,0	F
	UNRWA	275,0	130,0	145,0	F
	Världsbanken/IDA	1 372,0	966,0	907,0	F
	WFP inkl. IEF/PRO	434,0	200,0	180,0	F
	WHO/PSA	6,0	3,0	-	F
	WMU	27,0	-	-	F
	UNEP		20,0	-	F
	Övrigt	26,1	34,0	-	F
Sida	FAO	39,0	46,0	39,0	F
"	HABITAT	4,7	0,6	-	F
"	IAEA	4,5	3,1	3,2	F
"	ICTP	6,6	5,0	19,0	F
"	ILO	20,0	20,0	-	F
"	ITC	7,7	2,9	0,3	F
"	IUCN	48,3	33,5	34,6	F
"	Mekong k	-	14,5	1,8	F
"	UNDCP	1,7	1,9	5,1	F
"	UNDHA	42,6	45,0	45,0	F
"	UNDP	297,0	264,0	236,0	F

Myndighet	FN-organisation	Utfall 95/96 (18 mån.)	1997	1998	O/F ¹
Sida	UNEP	10,4	3,3	5,5	F
"	UNFPA	0,5	9,0	-	F
"	UNHCR	347,0	96,0	138,0	F
"	UNICEF	469,0	340,0	225,0	F
"	UNIDO	2,0	2,2	1,7	F
"	UNIFEM	-	1,7	-	F
"	UNOCHA	18,5	19,5	7,0	F
"	UNRISD	8,2	5,3	5,0	F
"	UNRWA	19,8	10,7	-	F
"	UNSO	0,6	-	-	F
"	UNV	3,0	5	5,7	F
"	Världsbanken/IDA	593,0	212,0	155,0	F
"	WFP	85,0	62,0	40,0	F
"	WHO/PSA	97,0	102,0	93,0	F
"	WIPO	0,7	-	0,5	F
"	WMU	23,7	17,2	19,5	F
"	PAHO	64,4	80,0	30,0	F
"	Övrigt	90,0	62,1	31,0	F
		<i>8 850,0</i>	<i>5 078,0</i>	<i>4061,8</i>	
3. FÖRSVARSDEPARTEMENTET					
	Fredsfrämjande truppinsatser			472,0	F
4. SOCIALDEPARTEMENTET					
	WHO	67,1	38,4	33,5	0
	" för rapportering om läkemedelsbiverkning	3,9	2,6	2,6	0
		<i>71,0</i>	<i>41,0</i>	<i>36,1</i>	
5. UTBILDNINGSDEPARTEMENTET					
	UNESCO	33,3	33,1	30,5	0
6. JORDBRUKSDEPARTEMENTET					
	FAO	28,1	31,3	32,9	0
7. NÄRINGSDEPARTEMENTET					
	ILO	23,1	20,5	22,3	0
	WIPO	3,6	3,1	4,2	0
	Internat. Studiegruppen f. bly och zink	0,2	0,2	0,2	0
	Internat. Studiegruppen f. nickel	0,2	0,2	0,2	0
	IMO	1,5	1,5	1,5	0
	OTIF	0,6	1,3	0,02	0
	IRCA	0,02	-	0,01	0
	Luffartsverket				
	ICAO	3,3	3,2	4,0	0
	Post- & Telestyrelsen				
	" ITU	24,6	13,8	14,3	0
	" UPU	4,8	3,0	3,2	0
		<i>61,92</i>	<i>46,8</i>	<i>49,93</i>	
8. MILJÖDEPARTEMENTET					
	Miljöfonden	20,0	20,0	20,0	F
SMHI	WMO	4,6	4,1	1,1	0

Myndighet	FN-organisation	Utfall 95/96 (18 mån.)	1997	1998	O/F ¹
	Övrigt	4,2	3,1	3,9	F
		28,8	27,2	25,0	
TOTALT SUMMA		9 074,42	5 258,5	4709,43	

¹0= obligatoriskt bidrag, F= frivilligt bidrag

Bilaga 5.2

Förteckning över
Sveriges
utlandsmyndigheter samt
ackrediteringar för de
Stockholmsbaserade
ambassadörerna

Bilaga 5.2

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

Innehållsförteckning

5.2	Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna.....	5
	I. Beskickningar	5
	II. Delegationer.....	6
	III. Karriärkonsulat	6
	IV. Stockholmsbaserade ambassadörer	6

5.2 Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

I. Beskickningar

(sidoackrediteringar inom parentes)	Islamabad
Abidjan	Jakarta
(Ouagadougou, Freetown, Monrovia)	Kampala
Addis Abeba	Kairo
(Djibouti, Asmara)	(Alexandria *****), Khartoum)
Alger	Kiev
Amman	(Chisinau)
Ankara	Kinshasa*)
(Baku)	Kuala Lumpur
Athén	Kuwait
Bagdad**)	(Abu Dhabi, Doha, Manama)
Bangkok	Köpenhamn
(Rangoon, Vientiane, Phnom-Penh)	Lagos
Beirut*)	(Accra, Niamey, Porto Novo, Lomé)
Belgrad	Lima
(Skopje)	(La Paz)
Berlin	Lissabon
Bern	Ljubljana *****)
(Vaduz)	London
Brasilia	Luanda
Bryssel	(Sao Tomé)
Budapest	Lusaka
Buenos Aires	(Lilongwe)
(Asunción, Montevideo)	Luxemburg
Bukarest	Madrid
Canberra	(Andorra la Vella)
(Wellington)	Managua
Caracas	(San José, Panamá)
(Port of Spain, Georgetown, Paramaribo)	Manila
Colombo*)	(Koror)
Dakar *****)	Maputo
(Banjul, Bissau, Praia, Bamako, Conakry)	(Mbabane)
Damaskus	Mexico
(Beirut)	Moskva
Dar es Salaam	(Astana, Asjchabad, Bisjkek, Jerevan,
(Antananarivo)	Minsk, Tasjkent, Tbilisi, Dusjanbe)
Dhaka	Nairobi
Dublin	(Bujumbura, Kigali, Moroni, Victoria, Mogadis-
Gaborone	hu)
(Maseru)	New Delhi
Guatemala	(Colombo, Kathmandu, Thimphu, Malé)
(San Salvador, Tegucigalpa, Belmopan)	Oslo
Haag	Ottawa
Hanoi	(Nassau)
Harare	Paris
Havanna	Peking
Heliga Stolen	(Ulan Bator)
(San Marino)	Prag
Helsingfors	(Bratislava)
	Pretoria
	(Port Louis)

(Pyongyang***)
 Rabat
 (Nouakchott)
 Reykjavik
 Riga
 Riyadh
 (Muscat, Sana)
 Rom
 (Tirana, Valletta)
 Santafé de Bogotá
 (Quito)
 Santiago de Chile
 Sarajevo
 Seoul
 Singapore
 (Bandar Seri Bagawan)
 Sofia
 Tallinn
 Teheran
 Tel Aviv
 (Nicosia)
 Tokyo
 (Majuro, Pohnpei)
 Tunis
 Vientiane*)
 Vilnius
 Warszawa
 Washington
 Wien
 Windhoek
 Zagreb

II. Delegationer

Sveriges ständiga representation vid Europeiska Unionen (EU) i Bryssel

Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna i New York

Sveriges ständiga representation vid de internationella organisationerna i Genève

Sveriges delegation vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) i Paris

Sveriges ständiga representation vid Europarådet i Strasbourg

Sveriges ständiga delegation vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) i Wien

III. Karriärkonsulat

- a) Generalkonsulat
- Gdansk
  - Hamburg
  - Hongkong (Macau)
  - Istanbul
  - Jerusalem
  - Los Angeles
  - New York
  - S:t Petersburg
  - Shanghai
- b) Konsulat
- Mariehamn

IV. Stockholmsbaserade ambassadörer

De tre sändebuden har följande ackrediteringar:

1. Bangui (Centralafrikanska Republiken), Brazzaville, (Folkrepubliken Kongo), Kinshasa***) (Demokratiska Republiken Kongo), Libreville (Gabon), Malabo (Ekvatorialguinea), Yaoundé (Kameroun), 'Djamena (Tschad).
2. Basseterre (St Christopher och Nevis), Bridgetown (Barbados), Castries (St Lucia) Kingston (Jamaica), Kingstown (St Vincent och Grenadinerna), Port-au-Prince (Haiti), Roseau (Dominica), Santo Domingo (Dominikanska Republiken), St George's (Grenada), St John's (Antigua och Barbuda).
3. Apia (Västra Samoa), Nuku'alofa (Tonga), Suva (Fiji), Honiara (Salomonöarna), Port Moresby (Papua Nya Guinea), Port Vila (Vanuatu).
4. Tripoli (Libyen)*

---

*) Beskickningen förestås av en chargé d'affaires

**) Beskickningen är tills vidare obemannad

***) Har utsänd personal

*****) öppnas i början av 2000

*****) Svenska institutet i Alexandria

*****) med placering i Kairo